

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Külsőre petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyetemen
Kisasszony utca 12. sz.
Telefon-SZÁM: 57

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-utca 2. sz.
Telefon-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, február 15.

Mai számunk főbb közleményei:

- A választói reform részletes tárgyalása.
- Felfüggesztett aradmegyei segédjegyző.
- A pécskai méregkeverő.
- Hohenlohe herceg kudarca?
- A mexikói polgárháború.
- Egy hónapi fogház a bíróság megsértéséért.
- A császár kidobott bériője.
- Olcsó bért föld Arad gazdáinak.
- A tömött erszény.
- Gárdakapitányné az orfeum-szinpádon.
- Nem volt döntő ütközet.
- Ferenc József a német császárlány esküvőjén.

Aradi gazdák földje.

Arad, február 14.

Ötszáz hold . . . Egy tagban, nagyuri birtoknak, nem is olyan különös. De földarabolva, például öt holdas parcellákban, már nagyon súlyos dolgot jelent. Aki igazán meg akarja érteni a jelentőségét, az menjen el a város gazdasági székének ülésére, a mikor a városi földeket árlejtés útján bérbe adják. Ötven-hatvan koronát fizetnek egy-egy hold évi bérletéért; sőt a nyolcvan-száz koronás ár se ritka. A kisbérlet egy-egy aradi ember existenciája, a melyhez szívósan ragaszkodik, még ha drágábban is kell megfizetnie.

Ötszáz hold, a melyet újra kisbérletekre tagolva lehet kiadni: nyolcvan-száz aradi embernek létfenntartását jelenti olyan időben, a mikor a megélhetés gondolai minden téren megnehezültek. Ha ezekhez a családot is hozzászámítjuk: négy-ötszázra növekszik ez a szám. Mindenesetre kevesebben lesznek, a kiknek kivándorlásra kell gondolniok majd, ha a háborus tilalom ennek útját nem szegi.

Ezeket átgondolva, sokat tesz a város életében az az ötszáz hold, a melyet Tisza István gróf segítségével a csalái erdő területéből kisbérletek számára megszereztek. Az eredmény, a milyen könnyűnek látszik, annyi akadályon keresztül küzdött előre. Az államnak komoly feladata az erdők fentartása, nevelése, szaporítása, úgy, hogy ez az elvi álláspont eleinte kizárta az aradi gazdák mozgalmának sikerét. És Tisza István grófnak, aki sok igazságos ügynek, jogos érdekeknek volt már a szószólója, keveset sikerült olyan nehezen célhoz segíteni, mint a csalái kisbérletek dolgát.

A város fejlődésére kétségtelenül nagy hatása van ennek az intézkedésnek. Ha a várost az ipari haladás felé viszik is az ambíciói s ha a mult utmutatása, a jövő reményei a gyárak alapítását, a gyári munkások ezreinek szaporítását teszik kívánatossá, — nem lehet elfelejteni azt, hogy Arad lakosságának, a Gáj- és Ségakülvárosbelieknek nagy része mezőgazdasági munkán nevelkedett, ahhoz van szokva, abból máról-holnapra máshoz alig kezdhet. Azok existenciáját, itt maradását tehát azzal kell szolgálni, hogy számukra a mezőgazdasági munkát tegyék lehetővé. Ez a nagy érdek semmisítette meg egy perc alatt a városi főszámvevő ideáját, hogy a város adja el a földjeit, mert azok százalék szerint keveset jövedelmeznek.

A város egyéb lakosságára nézve pedig azért fontos a kisbérletek szaporítása, mert ezeken tulnyomóan konyhakertészetet üznek és ez megkönnyíti a város élelmiszerellátását. Köztudomásu, hogy a mit a szomszéd temesi községekből Aradra hoz-

nak, annak itt csak átmenő, csomagoló állomása van. Hajnalban a piacra kerül, de mindjárt átvesszik és gyűjtik a vidéki és külföldi export céljaira. A piacnak tehát még mindig szüksége van arra, hogy új és új területeket használjanak ki veteményeskertek, élelmi-növények termesztésének céljaira.

Ma nagy ügyek, országos izgalmak és nemzetközi bonyodalmak fogják le az emberek érdeklődését. A belső dolgok, a külső szenzációk egyforma aggodalommal, gondnal tölthetik el az emberek lelkét. De a nagy ügyek és a közös emberi gondok mellett se hanyagolhatjuk el a kenyér kérdéseit, se a magunkét, se pedig azokét, a kik velünk egy helyen laknak, akiknek sorsa több-kevesebb közvetlenséggel a miénkhez fűződik. Akármennyire félünk is a legközelebbi jövő fordulatától, arra az időre is kell gondolni, amely a viharok elvonulta után fog bekövetkezni és amely a békés munkát lehetővé fogja tenni. Mindezeket nézve, az aradiaknak igaz öröme lehet abban, hogy az ötszáz holdat a kisbérletek céljaira sikerült megnyerni és elismeréssel gondolhatnak Tisza István grófra, aki ennek kieszközölésével nemcsak a kisbérletekre váró gazdáknak, hanem a város általános gazdasági érdekeinek jelentős szolgálatot tett.

Ez az ügy semmikép se alkalmas arra, hogy az országos politikával, annak vihar-magot rejtő kérdéseivel hozzá kapcsolatba; de valami ebben mégis oda tartozik. A politika előterében most Tisza István gróf áll, mint aki a nemzet egyes rétegeinek megadja, másoktól megtagadja a választójogot. Hogy annak a száz, vagy több ember-

Feleség, vagy szerető.

Irta: Rudnyánszky Endre.

Meg akartuk csinálni a világot, meg akartuk lopni a boldogságot. Valami különös mámor, szokatlanul jót, bódítóan izgatót találtunk abban, hogy szökünk az emberek elől, bujkálunk az ismerősök tekintetétől. Erzsébet meg én. Már sorra jártuk a városka összes templomát és forró szavakat suttogtunk a "hüvös bolihajtások" alatt. Már találkoztunk — csupa merő véletlenségből — a legkülönbözőbb kereskedésekben. Már egész gyűjteményem volt a legfőbblegesebb és leghasznontalanabb holmiktól, amelyeket azokban a boltokban válogattam és vásároltam össze, amelyekben Erzsébet találkozót adott nekem. Már végigremegtük a külvárosi hepehupás utcákat szürkületi sétákon, félig komoly, félig mesterkelt aggodalommal levele az esetleg előbukkanó ismerősöket. Én különösen a nyulánk, magas nőket néztem óvatosan, mert attól tartotam, hogy Piroska reánkles, Erzsébet pedig a kardcsörrenésekre rezzen össze, sarkantyupengéseket hallotta meg finom füllel már messziről, mert hát ő leginkább Olchvaytól tartott.

Ha most utólag rá gondolok sok bohó aggodalmunkra, gyerekes és feltűnő bujkálásunkra és mindarra a rosszra, kellemetieure, bántóra, ami talán épen emiatt történt, megállapíthatom, hogy az őszinteség hiánya az emberek legnagyobb hi-

bája. Ha nekem van merszem, belülről fakadó őszinte elhatározásom és csámcsok Juhar Piroskához, kemény és egyenes szóval megmondom az igazat:

— Piroska, szép, hideg, szenvedély nélkül élő Piroska, haragudjon reám és vessen meg, de én igazán és szívből, vérem egész lobogásával szeretem a testvérét Erzsébetet, aki nem hideg, nem szenvedélyek nélkül való...

Ha Erzsébeten van elszántság és őszinteség és megmondja vőlegényének:

— Olchvay, én azt hittem, szeretem magát. Tévedtem, mást szeretek és azé a másiké akarok lenni, azé is leszek...

Ha mindez így őszintén elintéződik, egészen más fordulata lett volna ennek a történetnek. Igaz, hogy akkor talán nem lenne ilyen regényes, de sokkal jobb lenne! Am az ember nem látja előre az élet eseményeit, a lecsapó tragédiákat és szomorúságokat. És komolyan mondom, nem tudom, hogy ha látná, ha a jövő minden baja, szerencsétlensége, amelyet hazugságokra, csalárd játékokra alapozott életével idéz fel, előtte állna, akkor sem másitaná meg életét. Mert az őszintétlenség, a hazugságok izgató játéka néha, nagyon is gyakran olyan szükséglet a rongyos és nyomorúságos kis emberi életben, mint a dohány, a kávé, az alkohol, a morfiom.

Tehát játszottuk izgalmas kis játékaikat. Belesorvadtunk a csókiázba, az egymásért való

vágyakozás halálos győtrődésébe, amelyet a hozott csókok, másodpercre tartó titkos ölölkezések nem enyhítettek, csak szítottak. Így éltük a napokat, amelyeknek legfőbb tartalma az volt, hogy mindig újabb és újabb találkozásokra eszeljünk ki.

— Be fogom avatni Máriát — mondta egyik találkozáson Erzsébet. — El fogom neki mondani a mi dolgainkat és akkor maga egészen egyszerűen eljön hozzánk. Piroska egész nap a boltban van, mi otthon szépen megleszünk, az öreg tantit majd lekenyerezzük, hogy hallgasson.

Csak hogy a szép tervből nem lett semmi. Néhány nap múlva keserűen panaszozta Erzsébet, hogy Mária nem akar tudni semmiről. Valósággal gorombáskodott vele.

— Tudok én mindent, — tört ki Mária. — Az egész világ tud mindent. Talán Olchvay is, de Piroska biztosan. Ti azt hiszitek, hogy befogjátok, bekötitek mindenkinek a szemét, pedig épen a tiétek, csakis a tiétek van bekötve, befogva vakra. Épen eleget láttak együtt az utcán és légy nyugodt, elmondjátok Piroskának. Én nem avatokozom a dologba. Nem én. Gyűlölek a csaláságotokért!

Hamarosan kiderült, hogy Mária igazat mondott. Vasárnap történt, amikor a Juhar leányok mind a hárman odabaza üldögéltek. Csunya, esős vasárnap volt, olyan idő, ami mindig kellemetlen hangulatot, békétlenséget, haragot ültet a lelkekbe. Olchvay főn volt a leányoknál,

nek, akikre az új kisbérletek jutni fognak, ad-e Tisza szavazójogot, azt nem tudjuk. De kenyéret szerzett már nekik. És hogy ez értékesebb-e a választójognál, azt kérdezzék meg a kenyérhez jutó kisgazdáktól.

A választói reform részletes tárgyalása.

— Kedden nyilatkozik a kormány. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 14.

A képviselőház választójogi bizottsága ma megkezdte a választójogi törvényjavaslat részletes tárgyalását, amelynek során számos módosító indítványt adtak be. Ezeket az indítványokat azonban egyelőre csak tudomásul vette a bizottság, a róluk való határozathozatalt pedig elhalasztotta a keddi ülésre.

A miniszterelnök a módosításokról.

A bizottság mai ülésén is Héderváry Károly gróf elnökölt; a kormány részéről Lukács László miniszterelnök volt jelen.

Lukács László miniszterelnök mindjárt az ülés elején felszólalt; arra hivatkozott, hogy az 1-7. szakaszokra vonatkozó, már előre jelzett módosító indítványok az egész javaslat sorsára befolyással vannak; ezért célszerű volna, ha ezeket a módosító indítványokat együttesen vitatná meg a bizottság és együttesen határozná róluk; azt is kívánja, hogy a kormánynak mód adassék arra, hogy megfontolja a beadott módosításokat.

A bizottság hozzájárult a miniszterelnök előterjesztéséhez és az együttes határozathozatalt a keddi ülésre tűzi ki, a mikor is a szavazást megelőzően a miniszterelnök nyilatkozni fog a beadott módosításokról.

Schuller Rezső indítványára a 8. szakaszra is kiterjesztik az erre vonatkozó határozatot.

A bizottság megkezdte az 1. szakasz tárgyalását.

Szabó János indítványozza, hogy e szakaszból hagyassék ki az életkor elérésére vonatkozó hivatkozás.

Kabós Ferenc indítványozza, hogy az ötévi állampolgárságra vonatkozó rendelkezés hagyassék ki a szakaszból.

Varga Gábor indítványozza, hogy már az első szakaszban kifejezetten a választói névjegyzékbe való felvételhez köthessék a szavazati jog.

A korhatár leszállítása.

A 2. szakasznál *Blanár Béla* azt indítványozza, hogy a korhatár 30 évről szállíttassék le 24 évre. *Huszár Karoly* pártolja *Blanár* indítvá-

nyát, *Kostyál Miklós* a 30 évi korhatár elejtését nemzeti szempontból veszedelmesnek tartja. *Rakovszky Iván* szintén a 30 évi korhatár főtartása mellett foglal állást. *Schuller Rezső* azt az indítványát ajánlja elfogadásra, hogy a középértelműségük már 26 éves korukban választójogot kapjanak. *Niamesny Mihály* indítványozza, hogy az egy évi helybenlakást ne csak az állami tisztviselőktől, hanem az állami altisztoktól se követeljük meg.

Varga Gábor stíliaris módosításokat ajánl.

Lukács László miniszterelnök azt a módosítást ajánlja, hogy az, a ki már megszerezte a választói jogot, állandó lakóhely hiánya címén ne veszítse el azt akkor se, ha lakását egy éven belül egy ízben más községbe tette át; azt is ajánlja, hogy nemcsak az állami, hanem a községi üzemek alkalmazottjai is választói jogot kapjanak.

Sulyovszky Gusztáv szerint a napidíjsoktól se kellene megakövetelni az egy évi helybenlakást. *Blanár Béla* szerint meg kell adni a választói jogot mindazoknak, a kik a középértelme negyedik osztályát elvégezték, vagy önnálló ipartűznek. *Lázár István* gróf ugyanezekre vonatkozóan a korhatárnak 24 évre való leszállítást ajánlja. *Kostyál Miklós* ellenzi a korhatár leszállítást. *Németh Károly* előadó bemutatja az állami tisztviselők országos egyesületének fölrátát, melyben azt kéri, hogy az állami tisztviselők már 24 éves korukban legyenek választók. *Schuller Rezső* *Lázár István* gróf indítványát pártolja.

Mártonffy Márton az önnálló iparosnak vagy kereskedőnek csak akkor adná meg a választójogot, ha az iparostanulók iskoláját elvégezte.

Kisebb módosításokat ajánlott meg *Huszár Károly*, *Szabó János*, *Telegdy József*, *Antal Géza*, *Kabós Ferenc* és *Dabódes Ernő*.

Kostyál Miklós a gazdasági cselédek közül csak annak adna választójogot, a kinek gazdája legalább száz hold földterület birtokosa. *Bujanovics Gyula*, *Rudnay Béla* és *Csokán János* szintén apró módosítást ajánl.

Délután két órakor *Lukács* miniszterelnök indítványára a tárgyalást félbeszakították és a határozathozatalt arra az időre halasztották, amikor a kormány majd nyilatkozhatik a beadott határozati javaslatokról.

Holnap folytatják a tárgyalást.

Titkos, vagy nyilvános szavazás?

Lukács László a választójogi bizottságban tegnap azt a kijelentést tette, hogyha a többség a nyílt szavazás mellett foglal állást, ő ezt nem akadályozhatja meg. — Tudvalevő, hogy a választójogi javaslat a törvényhatósági jogú városokra nevezve mondotta ki csupán a titkos szavazást, de sokan azon a nézeten vannak, hogy a titkos szavazás nem lesz helyes. Ugy értesülünk, a kormánypártban mozgalom indult a szavazás nyilvánosságának főtartása mellett. A választójogi bizottságban eddig nyolcan tizen hangoztat-

ták, hogy a titkos szavazást nem helyeslik. Volt olyan érv is, amely azt mondta, hogy a titkos szavazás megnyitja a ter, or zsilipeit.

Kalandos hírek a kormányról.

Kormánypárti körökben sokat beszélnek még mindig az adókérdésről, amely hatalmas ellenérzést támasztott. A kormány most tovább megy a kereskedők és iparosok megnyugtatózásában: legközelebb *bej. lenti az adótörvény revízióját*. Célzott már erre a *Balvárosi Körben* elmondott beszédében *Khuen-Héderváry gróf* is, aki egyébként az adóügyi hullámok elsimításán küzdős ambícióval dolgozott. Ha most a kormány további koncessziókat tesz a városi polgárságnak, nyilvánvalóan *személyi áldozatai* is lesznek ennek az új megoldásnak. Munkapárti forrásból terjedt el a hír, hogy *Lukács László* vezzi át a pénzügyminiszteri tárcát s ugyanakkor *Ghüllány Imre bárót*, a többség egyik alelnökét, a konzervatív választójog előharcosát nevezik ki belügyminiszterré. *Ghüllány* a felvidéki kormánypártiak egyik vezető embere, ugyanaz, aki *Tisza István* Binarban, vagy *Vojnich István* Bácskában. *Ghüllány Imre* sok szimpátiát szerzett magának a Lloyd-klubban, ahol a beavatottak közül néhányan már gratuláltak is neki.

Betöltésre vár a munkapárti képviselőház egyik alelnöki állása, amely *Jankovich Bélának* átalakításra való kinevezésével üresedett meg. Eleinte úgy volt, hogy *Ghüllány Imrét* jelölik az alelnökségre, azután *Antal Géza*, *Szász Károly*, *Sándor János* nevei voltak forgalomban. *Tisza István* jelöltje pedig állítólag *Lázár István gróf*, skivel megint erdélyi ember kerül az egyik alelnöki székbe.

A főrendiházi bizottságok munkája.

A főrendiház együttes pénzügyi, közgazdasági és közoktatási bizottsága e hó 18-án, kedden délután öt órakor ülést tart, melynek tárgya több helyi érdekű vasúti engedélyezése, törvényjavaslatok, miniszteri jelentések s a statisztikai hivatalnak 1912. évről szóló jelentése.

A nemzeti munkapárt új tagjai.

A nemzeti munkapárt választmányja ma este *Lukács László* miniszterelnök elnöklésével ülést tartott, amelyen huszonhat új jelentkezőt vettek fel a nemzeti munkapárt tagjai sorába.

Munkapárti beszámoló.

Köhalomról jelentik: *Dahinten Ernő* a közhalmi kerület országgyűlési képviselője ma tartotta beszámolóbeszédét. Utalt a közelmúltban lefolyt politikai eseményekre és főleg a választójog kérdésével foglalkozott beszédében. Fejtette a reform következményeit a szász népre és ismertette a választójogi bizottság tárgyalásai alkalmából elhangzott szász kívánalmakat. A kerület egy hangulag bizalmat szavazott *Dahintennek*.

de nem sokáig. Erzsébet szeszélyes és morcos volt, egy-kettőre összezördült a hadnagygyal, aki sértődötten távozott. Mikor aztán *Ochvay* elment, *Piroska* izgatottan, ingerülten támadt a testvére. Egyszerre elárulta magát és elmondta, hogy nagyon jól tudja, miért civakodik Erzsébet mostanában a vőlegényével.

En mindent másnap hallottam meg Erzsébettől. A kis leány rosszkedvű volt, türelmetlen és kijelentette, hogy unja már az egész életet.

— Jól tudom, hogy *Piri* most folyton fog piszkálni — mondotta. — Ismerem a természetét. Ha maga tudná, hogy menyire gyűlöli engem *Piroska* maga miatt! És tudná, hogy mennyire gyűlöli magát! Kötelkedni, veszekedni fog velem! Pedig ne tegye, jobb, ha nem teszi. Ha engem egyszer fölmérgesít, hát úgy elmegyek onnan hazulról, hogy soha híremet sem hallják.

Találkainkról másról nem is esett szó ezután, mint a leányok viszálykodásáról. A *Juhar-lányok* kedves, békességes, családi otthonába, a szomorú bolt vidámságába beköltözött az egyenetlenség és bosszúság. Láttam egy párszor ebben az időben *Piroskát*, persze csak messziről. Megnyult az arca, a nagy, nehéz haja mintha valóságos tömör bronz sulyával lehajtott volna a fejét és a tiszta, derűs barna szemében fénytől csillogó iszlók uszkáltak. Mariát is láttam néha. A csöpség fakadozott, kinyílóban volt és napról-napra új szépségek, új asszonyi titkok és hatalmak virultak ki a testéből.

Azért persze csak Erzsébettel volt tele a szí-

vem, a szemem. Száz változatban, ezer színelvben néztem és ittasodtam meg tőle. Láttam fél hónapban, hús fuvaltatot lengető templomi ívek árnyában, ahol ajka imádkozó csöndességgel mozgott és azt ismételte, hogy szeret, szeret. Láttam déli napsütésekben, amikor a lángoló nap sugar csikos barázdákat festett a kalapja alá: árnyékos és napmosta sávok csikjait a sima arcbőrre. Láttam esti lámpafényben, amelynek bizonytalan, imbolygó, ugráló sugárkéveiben csak a szempárja fénylett, csillogott, mint a szentjánoskagár.

Mindig arról beszélt, hogy nem bírja tovább ezt az életet, elszökik hazulról, nem marad *Piroskával* együtt, aki apránként leányos bosszúálló kitarással kirozza, gyötri őt. És en — oly szamárnál, olyan bizonytalan, olyan határozatlan voltam, ahelyett, hogy megnyugodtam volna, ahelyett, hogy az egyedül lehetséges utat: csak a nyers őszinteség útját választottam volna, teleduruzsoltam a fülét, a fejét, a szívet, a vért forró, nyugtalanító és mámorbaejtő, vágódó szerelmes szavakkal. Anyára égtünk, lobogtunk egymásért, hogy elkerülhetetlen volt a katasztrófa.

Csöndes és nyugalmas januárvégi estén köszöntött be ez a fordulat. Épen a vendéglőmbé készültem vacsorára. Az előbb fűtött az óra fénylocat. Kicsit rideg, kicsit barátságatlan btorozott szobámban erős dohányfelhők kavargtak. A kályhában piros tűz parázsolt és az íróasztalon égett a zöderpnyós lámpa, sugarait kivetítve a fé-

lig nyitott ablaktáblákra az utcára. Kalap volt a fejemen, télikabátomat is magamra rántottam már, csak valami írások után motoztam az íróasztalon. Ekkor kopogtak az ajtón. A kapu alá nyílt az ajtó és minden barátom, ismerősöm tudta, hogy állandóan nyitva van. Bosszus is voltam, hogy ki zavar este fél nyolckor.

— Ne dörömbölgjön azou az ajtón, — szól-tam nyersen, — hanem jöjjön be.

Megnyílt az ajtó és Erzsébet surrant be a szobába. Sötét ruha volt rajta, földigérő nagy kabátja begombolatlanul, kalapja hanyagul a fejére tűzve és inkább csak a falyol tartotta, mint a tűzés. A kalap alól elszabadult bronzos hajfürtök libegtek elő. Szeme még most is könnyben uszott. Első pillantásra láttam, hogy Erzsébet valami nagy családi perpatvar után van és úgy jött el harag-gal hazulról.

Rögtön a nyitott ablaktáblákra gondoltam. Mielőtt üdvözöltem volna Erzsébetet, az ablakhoz siettem és gondosan bezártam a fatáblákat.

— Édes kis Erzsébet — szóltam azután a leányhoz, — mi baj van?

Azonnal könyök bugygyartak a szemébe és nem tudott szólni a sirástól. Bezártam az ajtót és levettem a kalapját, lesegítettem a kabátját és odaveztettem a kályha mellé az öreg, kissé nyirkos, de kényelmes hintaszékbe. Megálltam mellette és kissé meghajolva kezembe vettem fagyos, keztülden kezét.

A pécskai méregkeverő.

(Férjgyilkos asszony az aradi esküdt-
szék előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

A múlt év márciusában gyanus körülmények között hunyt el Pécskán Keveresán Miklós földesgazda. Halála napján magához hivatá apját és azt mondotta neki, hogy a felesége gyilkolta meg. A csendőrség nyomozást indított a Keveresánné beismerte, hogy valami szert adott be a férjének, amelyet férjének ucokanóvéréből, Kapruczán Györgyné lippai lakostól képt. Azt is elmondotta az asszony, hogy ami a szerből megmaradt, azt az egériukba öntötte s előadta azt a poharat, amelyben a szert férjének beadta. Felletár Emil országos bírói fővegyész konstatálta, hogy a pohárban arzén volt, ugyszintén arzént tartalmazott az a föld, amelyet az egériukból küldtek fel a Keveresán Miklós hullájának extumált részei. Keveresánné letartóztatták, ugyszintén Kapruczánét, akinél a házkutatás alkalmával nagymennyiségű arzént tartalmazó ugynevezett légykövet találtak.

Kapruczáné a csendőrök előtt beismerte, hogy nemcsak Keveresánnének adott a szerből, hanem öt lippai asszonynak is. Beismerő vallomása alapján a temesvári törvényszék vizsgálatot indított, azonban miután Kapruczáné a vizsgálóbíró előtt visszavonta beismerő vallomását s bizonyíték nem volt ellene, a vádtanács megszüntető határozatot hozott.

Keveresánné az aradi vizsgálóbíró előtt is beismerte, hogy ő valami „szert” adott be férjének, de nem azért, hogy megölje, hanem csak, hogy egészségét megfontsa, mert amióta férje visszatért Amerikából, féltékenykedett rá s jolyton verte.

Az ügynek ma volt Aradon az esküdtszéki tárgyalása, amelyen Köller János táblabíró elnökölt. A vádat Fikler Károly dr. képviseli, Keveresánné Kertész Miksa dr., Kapruczánét Momák Dóme dr. védi.

Keveresánné a törvényszék előtt is beismerte, hogy ő a múlt év március huszadikán egy szert adott be az urának. A szert Kapruczánétól kapta, aki azt mondotta, hogy ha ezt beadja az urának, akkor az kigyógyul féltékenységből és inni sem fog többet. Egy fél órára rá, hogy az ura a vízben feloldott szert megitta, rosszul lett s ágyának dőlt, harmadnapra pedig meghalt. Ő

— Erzsébet, kicsi Bőzsi — mondtam olyan lágyan, ahogyan csak tudtam — panaszkodja ki magát.

Megeredt belőle a szó és elmondott mindent. Megint nagy civódás volt otthon, Piroska rátámadt, hogy miért találkozik velem titokban, mit bujkálunk az emberek elől, miért csaljuk az egész világot. Elnevezte őt Piroska minden rossznak, boldogságra tönkretövéjének, férfibolondónak, mindennek, ami még nem lett volna baj, ha nincs ott Olchvay és nem a hadnagy főlehallatára mondja el mindezeket a főhevílt leány. Ekkor a hadnagy is kérdőre vonta őt és Erzsébet nem tagadott. Olchvay felbontotta a mátkaságot és végleges haraggal távozott. Távozása után újból és még hevesebben kezdte Piroska a civódást. A vége az lett, hogy Erzsébet vette a köpenyét, kalapját és most itt van.

— Most mit tegyek? mondja meg Pista, mit tegyek? — kérdezte Erzsébet.

Hízzen most igazán őszintén felelhettem volna. Előtte volt, kinálkozott az alkalom. A hadnagy félrelépett az utból, Piroskával pedig mit törődjek? Egyszerűen magmondhattam volna, meg kellett volna mondanom Erzsébetnek, hogy itt más kivétel ut nincsen, mint az, hogy én minél gyorsabban, mielőbb elveszem őt feleségül. Sok keserves órában átkozódva mondtam magamat hitványnak, számárnak, ügyefogyottnak, amiért nem ezt mondtam, nem ezt tettem akkor. De hát nem mondtam, hanem minden szó nélkül odahajoltam

nem akarta férjét meggyilkolni, nem is volt erre oka, mert így árvaival együtt kenyérkereső nélkül maradt. Az urához két orvost is hivatott s mindent megtejt, hogy megmenthesse.

Kapruczáné tagadja, hogy ő bármiféle szert is adott volna Keveresánnének. Keveresánné ezt azért mondja, hogy mást is bemártson az ügybe s így a saját sorsán könnyítsen.

Triff Szavéta, az első tanu elmondja, hogy Keveresánék jól éltek, csak a férj halála előtt néhány nappal volt közöttük civódás. Az nap, amikor Keveresán beteg lett, délelőtt száz koronát kért a feleségétől, de Keveresánné nem adott neki pénzt, mert — azt mondotta — a bankba kell betenni. Ebéd után vizet kért Keveresán a feleségétől. Keveresánné sörös pohárban hozott neki vizet, amelyet Keveresán egy hajtással felhőrpintett. Egy fél órával később rosszul lett, panaszkodott, hogy minden tagja fáj, s hányt. A felesége ágyba fektette s még aznap este elhozatta hozzá dr. Friedmann körorvost.

Keveresán Miklós, az elhunyt apja, nem tud arról, hogy a fia rosszul élt volna a feleségével. Egy vasárnapi napon halt meg a fia. Aznap dél előtt a menyé jött el hozzá, hogy menjen el a fiához, mert az beszélni akar vele. Mikor odament hozzá, az felesége segítségével felemelkedett az ágyból s a következőket mondotta:

— Apám, menj orvosért, mert meghalok.

— A menyem lebeszélte arról — folytatta vallomását az öreg Keveresán — hogy orvosért menjek, mert azt mondotta, hogy előtte való nap már két orvost rendelt a férjéhez s ha én is hívok egyet, akkor már hárman lesznek. Mégis elmentem Csaklány dréért. Mikor visszatértem a fiamhoz, az egy poharat adott át nekem s így szólt:

— Ha meg találják halni, vigyáz erre a pohárra, mert a Katica ette meg az életem!

— Ujra elszaladtam az orvosért, de mikor vele együtt visszatértem, akkor már a fiam halva volt.

Hegyesám Mihalné, az elsőrendű vádlott mostohaanyja arról tesz vallomást, hogy Keveresán amióta visszajött Amerikából, rosszul bánt a feleségével, sőt őt is, aki vele egy házban lakott, gyakran megverte.

Ezután még egy csomó tanu hallgattak ki, akik azt igazolták, hogy Keveresán rosszul bánt a feleségével, részeg állapotban ütötte verte, a szomszédba kergette. A tárgyalást holnap délelőtt folytatják s délre előreláthatólag itélőhatalra kerül a sor.

Erzsébethez, lágyhaju, illatos fejét odaszoritottam a mellemhez és telehintettem a haját, homlokát, arcát csókokkal. Megfeledezünk minderről: csak a csókok örvénye, a szerelem szédülete kavargott előttünk. Az éles lámpafényt homályosra festette, a csöndes szobába tompa zugást varázsolt és számumos lebelettel szárazra cserepezte a szánkat. Az első szentséges szerelmi óra kinálkozott és mi ketten léggé meg tudunk szabadulni minden józanságtól, óvatosságtól, észességtől, hogy ne tagadjuk meg az emberi életben egyszer élő, egyszer nyíló csoda áloevirág illatozását magunktól.

Azután — kilenc órára járt már az idő — abban állapodtunk meg, hogy Erzsébet hazamegy. Megismeri legalább is még egy darabig, amíg végleges megoldást találunk, hogy együtt éljen testvéreivel. Minden óvatosság nélkül hazakisértem Erzsébetet. Másnap hallottam tőle, hogy aggódva és szeretettel fogadtak és valósággal megbékültek csak azt az egyet kérte Piroska, hogy ne találkozzon többé velem.

— Hát én pedig azért is eljöttem hozzád — mondta Erzsébet szenvedélyesen. — A tied vagyok és nem vehetnek el tőled.

Csakugyan ott volt a lakásomon megint és még ezután is sokszor. Eleinte óvatosan csak késő délután jött, amikor már sötétség borult az utcákra, de később egész nyugodtan benyitott delben is, fényes napvilágnál a szobámba. Szerelemről beszéltünk, szerelmünknek éltünk. Házaságról, esküvőről szó sem esett köztünk. Én

Felfüggesztett aradmegyei segédjegyző.

(Baj az árvapénzek körül.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Január közepétől folytatott vizsgálat első stádiumát zárta le ma Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán két fegyelmi eljárást elrendelő határozatával. Megírta annak idején az Aradi Közlöny, hogy a kisjenői járásban indított hivatalvizsgálatok során a szapáryligeti jegyzőségnél is szabálytalanságokat állapítottak meg. A mulasztások Lippe József szapáryligeti segédjegyzőt terheltek, míg a község érdemes jegyzője Kure György a nem elég szigorúan gyakorolt ellenőrzés miatt került bele az ügybe.

A múlt hó közepe óta tartó vizsgálat, a melynek vezetésében Darányi János tb. főbíró Bodroghy Imre dr. árvaszéki ünök és Exterde Kalmán báró számvevő vettek részt, különös dolgokat derített ki. A szapáryligeti községhezán megforduló árvaügyek és árvapénzek kezelése botrányosan elhanyagolt és szabálytalan volt. Az aradmegyei árvaszék nem győzte sürgetni a szapáryligeti jegyzőséget az odakerült árvaügyek elintézésére. Akárhányszor megtörtént, hogy a községhezán egyszerűen félretették az árvaszéki ünök sürgetését, s nem is feleltek rá. A vizsgálat számos esetben konstatálta, hogy évekig, két, három évig is elintézetlenül heverték az árvaügyeket, az árvaszék által kért számadásokat egyáltalán nem, vagy csak hosszas huzavona után terjesztették be. Miután az összes szapáryligeti árvaügyeket Lippe József segédjegyző intezte, mindezek a mulasztások őt terhelik. De megállapította a vizsgálat, amelynek folytatására Darányi főbíró több ízben kiszállt Szapáryligetre, hogy még súlyosabb pénzkezelési szabálytalanságok is történtek. Lippe segédjegyző az árvagyamok által befizetett árvajövedelmeket sokszor egyáltalán nem vezette be a községi letét naplóba, hanem minden hivatalos elkönyvelés nélkül kezelte. Tényleges pénzhányt nem talált a vizsgálat, de azt minden kétséget kizáró módon megállapította, hogy a segédjegyző a neki átadott és szabályellenesen el nem könyvelt árvapénzeket csak hosszabb idő múltán küldte be Aradra az árvaszékhez. Egyes, nem is jelentéktelen összegek nyolc-tizenegy hónapig voltak ellenőrizhetetlenül, a községi pénztárt megkerülő módon Lippe

— most már tudom — a szabadságomat akarom megőrizni, Erzsébetben pedig sokkal több, megmondhatatlanabb és fektelenebb szenvedélyesség élt, semhogy a jövőre gondolt volna. Szeretni akart, ezt megtalálta, más pedig nem is kellett neki. — És én annyira az enyémnek tudtam, annyira a magaménak tartottam, hogy nem jutott eszembe változtatni a dolgon. Azután nem is volt szemki, aki számonkérje ezt az ügyet. Piroska szemét — legalább is egyelőre és legalább is mi úgy hittük — sikerült bekötni, Olchvay pedig eltűnt a láthatárról. Áthelyeztettem magát, de előbb megverekedtem velem. Utáltam az ilyen ostoba lovgaskodást, de nem térhettem ki előle. S amikor vége volt, akkor éreztem, hogy azzal a néhány csep vérről, amelyet Olchvay kardja eresztett ki belőlem, megvettem, megfizettem Erzsébethez való jogomat.

Ugy éltem át ezeket a mámoros szerelmes napokat, mintha örökké kellene tartaniok. És csakugyan ott is voltak a lehetőségek, hogy örökre — számár szó! — egy emberi életet megtarthassam őket. Azt hiszem jó feleség lett volna Erzsébetből, aki szerelmes, szenvedélyes, hajlítható viaszosan lágy nő volt. Az én hibám, hogy kiköltöttem az ujjaim közül, az én hibám, hogy asszony helyett egyszerűen szeretőt csináltam belőle.

Ez a hiba hamarosan és tragikusan mutatkozott.

József birtokában és csak ilyen nagy késedelem után kerültek be az árvaapénztárba. Rendszerint olyankor, amikor már nagyon sürgették ügyük elintézését a felek.

Míg a vizsgálat tartott, érdekes levél érkezett Dálnoki-Nagy Lajos dr. alispánhoz. Egy ismeretlen, de a szapáryligeti jegyzőségen megforduló ügyekkel látszólag annál inkább ismerős jóakiró több konkrét esetet sorolt fel, árvaügyeket nevezett meg, amelyekre jó lenne kiterjeszteni a vizsgálatot, mert megtudhatnának egyet mást. A névtelen figyelmeztető annyira ügyelt inkognitójára, hogy hosszú levelét aprólekos gonddal *újságból kivágott nyomtatott szavakból állította össze*. Az alispán rendelkezése ki is terjesztették a vizsgálatot az ott felsorolt ügyekre, azonban ezekben nem akadtak újabb mulasztások nyomára. A vizsgálat kiterjesztését kérte a megyei árvaszék is, ahol fáradságos munkával előkeresték hosszabb időre visszamenően az összes szapáryligeti árvaügyeket és egész sorát fedezték fel a mulasztásoknak és hibás késedelemeknek. Tegnap tartotta meg Darányi János főbíró ezekben az újabb ügyekben a vizsgálatot Szapáryligeten és megállapította, hogy azok egy részében csakugyan az előbbiekhöz hasonló mulasztások történtek. Anyagi hiányokat azonban ezekben sem találtak.

A vizsgálat adatai haladéktalan intézkedésre késztették az alispánt, aki ma adta ki határozatát, amellyel fegyelmi eljárást rendelt el Lippe József segédjegyző ellen és azonnal *lefüggesztette őt állásától*, s ugyanekkor elrendelte a fegyelmi vizsgálatot Kure György községi jegyző ellen is. A segédjegyző ellen szabálytalan pénzkezelés és az árvaügyek hanyag elintézése, a jegyző ellen pedig a haza felügyelet gyakorlás miatt indult meg a fegyelmi eljárás, amelynek lefolytatásával Csukay Gyula kisjenői főszolgabíró bizta meg az alispánt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Egy hónapi fogház

a bíróság megsértéséért.

— A pörvesztes ügyvéd kritikája, —
Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, február 14.

Kutny Emil dr. busiásfürdői ügyvéd 1911. januus elejének délutánján Temesvárról, ahol délután elvesztette egyik pörét, hazafelé utazott. A gyorsvonat második osztályu főlkéje tele volt utasokkal, az utitársak hamarosan megismerkedtek és Kutny dr. nyomban elmondotta, hogy ma délután elvesztette egyik pörét, amelynek meggyerését pedig biztosra vette. Az ügyvéd hat utitárs jelenlétében a következő kijelentéseket tette:

— A magyar bírói kar két osztályba sorolható és pedig, *vagy gazember* és akkor nem akar igazságos ítéletet hozni, *vagy buta* és akkor nem képes erre. Ismerek egy táblabíró, aki törvényes bíró korában minden olyan ügyben, amelyben ő volt az előadó és amelyben akkori főnököm érdekelve volt, mindig eljött hozzánk, megkérdezte főnökömtől, hogy milyen ítéletet akar, sőt legtöbbször az ítélet megírását is reám bízta.

Az eset a temesvári ügyészség tudomására jutott és az ügyészség az igazságügyminiszter felhatalmazása folytán kétféle hivatalból üldözendő rágalmozás vétségéért vádat tett Kutny Emil dr. ellen. A temesvári törvényszék büntőnek mondta ki a kétféle rágalmozás vétségében és ezért tizennégy napi fogházra és száz korona pénzbüntetésre ítélte.

Az elítélt ügyvéd főlebbzése folytán a temesvári ítéletábrához került ez az ügy. A tábla megsemmisítette a törvényszék ítéletét és azzal a megokolással, hogy az ügyvéd aznap pörvesztes volt és így nagyon igazolt lehet, és hogy a ta-

nuk szerint kisé ittas is volt, csupán 520 korona pénzbüntetésre ítélte.

A tábla ítélete ellen a főügyész semmisségi panaszt jelentett be. Ezzel a panasszal ma foglalkozott a Kuria első büntető tanácsa Vavrik Béla elnöklésével. A Kuria helyt adott a semmisségi panasznak, megsemmisítette a tábla ítéletét azzal a megokolással, hogy a vádlott, a ki ügyvéd és így az igazságszolgáltatásnak a bírói karral együtt működő tagja, nagyon súlyos beszámítás alá eső rágalmozással illette épen a bírói kart. Kutny Emil *egy hónapi fogházra* és 200 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ A Holtzer ügy táblai tárgyalása. Megirtuk néhány nappal ezelőt, hogy Holtzer Mihály már ötödször menti ki magát a nagyváradi tábla tárgyalása alól orvosi bizonyítvánnyal. Holtzert — mint ismeretes — erre hivatslosan megvizsgálták és az orvos közölte, hogy betegsége nem olyan természetű, amely miatt a nagyváradi tárgyaláson nem jelenhetne meg. A nagyváradi tábla erre február 27-én kitűzte az új tárgyalást. Holtzer, mint hírlik, megint orvosi bizonyítvánnyal akarja magát kimenteni, de most a tábla mindenesetre megtartja a tárgyalást és esetleg rendőrökkel szállítják Holtzert Nagyváradra, vagy ha ez nem volna lehetséges, úgy február 27-én kiszáll a nagyváradi tábla Aradon és itt tartják meg a tárgyalást.

§ Mihalik Béla bűnügye a táblán. Tavaly nagy érdeklődés közepette tárgyalta az aradi büntető törvényszék Mihalik Bélának, az aradi Bőripari Szövetkezt volt pézostárnokának és üzletvezetőjének bűnörét. Az ügyészség előbb száz rendbeli sikkasztással és három rendbeli váltóhamisítással vádolta meg, de utóbb a vádat úgy redukálták, hogy csak tizennégy rendbeli sikkasztás lett belőle. A törvényszék napokig tárgyalta a pört és Mihalik tagadásával szemben nem tudtak olyan bizonyítékot produkálni, amelynek alapján bűnössége megállapítható lett volna. A bíróság bizonyítékok hiányában föl is mentette a vádak alól Mihalikot. Főlebbzés következtében a nagyváradi táblához került a pör, amely — mint nagyváradi tudósítónk jelenti — ma foglalkozott az ügyvel. A tábla szintén fölmentette Mihalikot Fischer Jenő dr. védelme után. Az ítélet megokolásában kimondja a tábla, hogy a sikkasztások közül hét pontra vonatkozóan egyáltalán nem fedezhető föl büntendő cselekmény, a többi esetekben pedig nincs elég bizonyíték a bűnösség kimondására. A fölmentő ítélet jogerős.

§ A kötelességszegő rendőr büntetése. A képviselőház szeptember tizenhetedik ülésén Tisza István gróf elnök föl szólította Pavlik rendőrfőfelügyelőt, hogy a jegyzékbe foglalt képviselőket, akik a tanácskozást zavarták, vezesse ki. Pavlik egy szakasz rendőrrel az üléssterembe ment, hogy az elnöki parancsnak eleget tegyen. E közben Polyák István rendőr megtagadta neki az engedelmességet. Kijelentette, hogy független képviselőhöz nem nyul. A büntetőjárásbíró Polyák Istvánt, akit fegyelmi uton elcsaptak, egy heti fogházra ítélte. Ma a törvényszék főlebbviteli tanácsa tárgyalta az esetet s Váry Albert dr. királyi ügyész meghallgatása után jóváhagyta a járásbíró ítéletét.

§ Elítélt izgató. Szabadkáról jelentik: Csongradac Vojin marionosi negyven éves hentesmester az utcán a szerbeket a magyarság ellen uszította. Csongradac ügyében, aki november 26-ika óta lakója a szabadkai fogháznak, ma volt a végtárgyalás. A vádlott azzal védekezett, hogy ittas volt, amikor a lázító beszédet mondotta. A tanúk rendkívül terhelően vallottak ellene, mire a bíróság hat hónapi államfogházra és 60 korona pénzbüntetésre ítélte.

A mexikói polgárháború.

— A szövetséges csapatok győzelme. —

Távírti tudósítás.

Mexikó, február 14.

A tegnapi harc több óra hosszáig tartott és valósággal a tüzéség párbaja volt. Időről időre erős puskatűzés volt. Hétezer főnyi szövetséges csapat bombázta Diaz hadállásait, melyeket 3000 ember védelmezett. A tüzés hevesebb volt, mint az előző napokon. A srappalek megint tömegesen estek le a város középpontjában. Az amerikai klub palotájának könyvtári szobája menyezete szétzaggatta a srappnel. Rengeteg szánu bomba az amerikai nagykövetség környékén csapott le. A gyilkos tüzés ellenére a fölkelők hadállásai nem gyöngültek. A fölkelők nyilván takarékoskodnak a municióval. Délután kisé előnyomultak állásaikból. Az arzenál előtt álló nehéz ágyuk szüntelenül bombázzák a város centrumát és a nemzeti palotát. Később a város déli részéről is bombáztatta Diaz a város középpontját. Az előnyomuló szövetségi csapatokra a házakból is lövöldöztek. A város előtt a szövetségi csapatok egy osztályát megsemmisítették. Az élelmiszer fogyását a harcosok épen úgy, mint a közönség mindjobban érzi. Diaz csapatai összeszorított helyzetüknél fogva nem kaphatnak erősítéseket. A fölkelők csapatai mintegy 2500 emberre csökkentek, míg a szövetségi csapatok száma az éj folyamán hétezerre emelkedett. A szövetségi csapatok két nehéz ágyúval is rendelkeznek. A zapatisták úgy látszik, meg sem kísérik, hogy segítségére siessenek a fölkelőknek, bár az ellentük működő szövetségi csapatokat legnagyobb részét visszarendelték a fővárosba. Kormánykörökben azt hiszik, hogy a zapatisták mégis inkább Maderót, mint az előbbi elnök unokaöccsét fogják támogatni, megemlékezvén arról, hogy az előbbi elnök milyen rideg volt velük szemben. A városbeli idegenek a benzüldöttekkel együtt zsufolásig megölték a menedéket nyújtó hazakat.

Laredó, február 14. Eddig semmi hír nem érkezett arról a személyvonatról, amely kedden este Mexikó várostól északi irányban elindult. Aggódnak az utasok miatt, mert ugyanazon a napon egy innen déli irányban haladó vonatot megtámadtak, bár sikertelenül. Több tehervonatot kifosztottak és fölgyújtottak.

Washington, február 14. Holnap négy csatahajó fog megjelenni Verakraz előtt. Öt cirkálóhajó és több ágyunaszád uton van Középamerika felé. Kubából tíz csatahajó képzett parancsot az elindulásra. Harmincötezer ember elindulásra készen van. A főváros belső része romokban hever. Nagyon felnek az éhínségtől, mert a város minden élelmezésszállítástól el van vágva. A fosztogatás megkezdődött. Nagy veszedelemmel fenyegeti a várost a Diaz táborok által kiszabadított három ezer fogoly, akik bizonyára az idegenek ellen fognak fordulni.

Mexikóból jelentik: A fővárosban dúló harc ötödik napja eltelt anélkül, hogy meg lehetne állapítani, hogy bármely fél is előnyt vívott e ki magának. A gránitok magán és középületekre egyaránt lecsaptak s nagy pusztítást vittek véghez a városban. A gépfegyverek és puskák tüze mindenhova elhatol. A kubai és a belga követségek épületei elpusztultak. A francia konzulátus épülete is annyira megrongálódott, hogy azt ki kellett üríteni. A kormány és a fölkelők csapatai el vannak határozva, hogy a végezkig folytatják a harcot. A kubai követ felhatalmazást kért a kormánytól, hogy a kubai lakosokat Verakrazba szállíthassa. A harc utolsó óráiban a szövetségi csapatok az arzenál felé akartak nyomulni, de visszaverték őket.

Olcsó bér föld Arad gazdáinak.

(Tisza István működésének eredménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Az aradi kisgazdák körülből ötszáz hold búján termő szántóföldhöz jutnak Tisza István gróf, Arad minden közügyéért meleg szívvel lelkesedő és nagy erővel cselekvő nagynevű képviselőjének segítségével. A földművelésügyi kormány átenged a csálai erdőből majdnem ötszáz holdat, hogy azokat apró parcellák alakjában csak aradi gazdák között adja bérbe az erdőgondnokság. Tisza István gróf közbenjárására sikerült a földművelésügyi minisztériumot meggyőzni arról, hogy Aradon milyen szükség van földre és a miniszter az erdészeti osztály ellenzésével szemben határozta el, hogy a csálai erdő egy részét kivágja és tárcája terhére szántóvá változtatja.

A gáji gazdák egy küldöttsége ma Nemess Zsigmond dr. vezetésével felkereste Varjassy Lajos polgármestert és átadták neki a földművelésügyi miniszterhez intézett feliratukat, amelyben kéri, hogy az erdő kiirtását minél hamarabb kezdesse meg, mert a földre égető szükség van, másképp pedig valóságos jótétel lenne, ha az ötszáz holdról kikerülő fát itt Aradon a polgárság körében adná el a kizsárolt megfelelő olcsó áron.

Ez a nagyjelentőségű szociális akció, melynek kezdeményezése Varjassy Lajos polgármesternek és segítőitársának Nemess Zsigmond dr. nak elévülhetetlen érdeme, egyidejűleg indult meg a csálai legelő rendezésének kérdésével. Mint ismeretes, Tisza István gróf személyesen járt ki a Csálában és megtekintette a területet. A gáji gazdák nevében a polgármester ott a helyszínen arra kérte a képviselőt, hogyha módjában áll, járjon közbe a földművelésügyi kormánynál és győzze meg arról, hogy a gazdáknak termőföldre is szükségük van, amit legjobban bizonyít az a tény, hogy a városi földek árverelésénél horribilis árakat fizetnek bérleltekért. Az aradi gazda ragaszkodik a szőlővárosához és inkább emberfeletti erővel dolgozik, tűr és szenved, de nem vándorol ki.

A gazdák több értekezletet tartottak és ott több száz aláírással ellátott kérvényt szerkesztettek meg, melyet Varjassy polgármester juttatott el a földművelésügyi miniszterhez. Azt kérték, hogy azokat az erdőrészeket, melyekben 75 évnél idősebb fák vannak, irtassa ki és adja bérbe szántóföldekül. A miniszter az erdészeti fórumoktól kért tanácsot és ezek minden erejükkel arra törekedtek, hogy a gazdák kérését a miniszter kedvezőtlenül intézze el. Tiltakoztak az erdőtüntetés ellen, mert ezáltal a Csála körülből 1200 holddal lett volna kisebb.

Nemess Zsigmond dr. folytatott hosszú tárgyalásokat a gazdák érdekében és a polgármesterrel együtt egy a földművelésügyi minisztériumban, mint az alantatos hatóságoknál igen sok értekezleten igyekeztek meggyőzni az állam képviselőit ennek a szociális tervnek gazdasági és nemzeti szempontból is kiszámíthatatlan jótékony hatásáról.

Tisza István gróf a legmelegebb érdeklődéssel kísérte az ügyet és annak minden változásáról, haladásáról értesítést kért. Ő maga is, mint óriási tudású szakember és gazda terveket készített, számított és minden módot megkísérelt, hogy a szükségesnek látott akció sikerrel fejeződjék be. Mikor november 18 án Aradon volt beszámolója elmondandó, fogadta is a gájiak hatalmas küldöttségét, mely újra megismételte előtte ezt az egzisztenciális erőt kérő kérést és kérte a támogatását. Tisza egyenes lelkének őszinteségével azt válaszolta, hogy igen nagy nehézségek ternyosznak a mozgalom elé és ha-

tározott sikerrel nem kecsegtethette akkor a megjelenteket. Megígérte azonban, hogy az ügy igazságában bízva, újra kísérletet tesz, hogy a miniszternél dülőre vigye a kérdést és ha az állam érdekei összeegyeztethetőek a gazdák kívánságával, akkor a kérelem teljesítését valószínűnek mondotta. A deputáció megnyugodva távozott, mert tudta, hogy Tisza kimondott szavában és ígéréteiben megbízhatik.

Ujból megindultak a tárgyalások és jelenthetjük, hogy sikerrel fejeződtek be. A földművelésügyi minisztériumnak sikerült egy olyan megoldási módozatot találnia, mely a gazdákat kielégíti. A csálai erdőből körülből ötszáz olyan holdat kapnak, melyen most száz évnél idősebb fák állnak. Ezek kivágása el van határozva és az így felszabaduló szűz talaj, melyet eke még nem bántott, aradi polgároknak ontja majd a dását.

A gájiak deputációja által a polgármesterhez ma eljuttatott és az írtás gyors elrendelését kérő memorandum bizonyára szintén meghallgatásra talál.

Hohenlohe herceg kudarca ?

(Nem javult a helyzet. — Ki szereljen le előbb. — A külföld véleménye.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, február 14.

Külföldi hivatalnokok tegnapi békés nyilatkozatára már megjött a válasz. Az orosz felhivatalos fejtegetései itt a hivatalos köröket a legnagyobb meglepéssel töltötték el, mert azt láják belőlük, hogy Oroszország azonosítja álláspontját a monarchia álláspontjával és a Balkánon ugyanazt vallja történelmi hivatásának, a mit mi és a mit Andrássy gróf és Kálnoky gróf mindig hangoztattak. Itt meg vannak róla győződve, hogy a pétervári Rosszija elvi álláspontja a gyakorlati kérdésben is kifejezésre fog jutni és kedvező értelemben fogja befolyásolni az osztrák magyar orosz viszony jövődő alakulását.

Hohenlohe Gotfried herceg állapota már annyira javult, hogy néhány órára elhagyta ágyát s valószínűleg még e hét folyamán megjelenik a felzése előtt kihallgatáson.

Berlin: A Tageblattnak Pétervárról február 10 ről Hohenlohe herceg missziója dolgában ezt jelentik:

Hohenlohe herceg Carszkoje-Szelóban nagyon kegyes fogadásban részesült, azonban a cárral folytatott tárgyalásokban a legfontosabb pontokat illetően mégis oly jelentékeny differenciák merültek föl, hogy a felhivatalos bécsi sajtóhangok, amelyekből a családás kicsendül, nagyon is jogosultnak látszanak. A sulypont az albánkérdésen nyugszik. Ausztria és Magyarország pontosan és határozottan megjelölte, hogy ebben a kérdésben mennyit engedhet és hol kezdődik a monarchia életbevágó érdekeinek kockázása. Oroszországban Ausztriának és Magyarországnak ezt az álláspontját jogosulatlanoknak mondják.

Ugyanígy áll a dolog a leszerelés kérdésében is. Hohenlohe hercegnek Pétervárott az orosz államférfiakkal folytatott tanácskozása során megállapították, hogy az orosz kormány nagyobb sulyt vet arra, hogy Ausztria és Magyarország déli határán, tehát Szerbia közelében szereljen le, sem mint az orosz galíciai határon.

Mind a két kérdés azt mutatja, hogy a pétervári kormány egészen határozott álláspontot állapított meg, amelyek az osztrák és magyar félfogással merőben ellentétben vannak. Hohenlohe herceg missziója valósággal csupán egy örvendetes eredményt mutat föl és ez a hercegnek magával hozott az a meggyőződése, hogy a cár békés érteletű, hogy tehát mindenre inkább gondolt, mint

a háborúra. És a herceg biztosította a cárt arról, hogy Ausztria és Magyarország ép oly békekereső. A herceg pétervári missziójának ez az eredménye csekély ugyan, de meg kell vallani, hogy annak egyetlen pozitív eredménye.

Az orosz diplomaták főfogása szerint ezzel mégis meg volna teremve a megegyezés bázisa, ha a dolognak nem volna egy bökkenője, ha ugyanis Pétervárott nem kívánák, hogy Ausztria és Magyarország kezdje meg a leszerelést, az albán-kérdésben pedig a szláv kívánságokhoz csatlakozzék.

Pétervár, febr. 14. A felhivatalos Rosszija foglalokzik a Fremdenblatt cikkével, melyet Hohenlohe herceg missziójával kapcsolatban tegnap közölt. Az orosz felhivatalos lap ezt írja:

Üdvözöljük ezeket a szép gondolatokat annál inkább, mert mindenkor alapszolgáltak a balkáni államokhoz való viszonyunknak. A mi részünkről őszintén óhajtjuk, hogy azok vezető szerepet játszanak a Balkán félszigeten történet legutóbbi eseményekkel kapcsolatos politikai kérdésekben való döntésnél. Oroszország programja szintén abban a mély meggyőződésben gyökerezik, hogy a balkáni félszigetet a balkáni államoknak kell, hogy urálja, valamint gyökerezik abban a meggyőződésben, hogy ennek az elvnek általános elismerésével és fölmerülő politikai kérdések eldöntésében való reális alkalmazásával Ausztria és Magyarország és Oroszország közt a surlódások forrása önmagától elapad. Hogy Oroszország őszintén fog törekedni ennek a programnak megvalósítására, arra nézve dicsozó történelmi missziójának változhatatlan kötelessége szolgálhat biztositéskül.

London, február 14. A Daily Telegraph kétségbevonja, hogy az osztrák és a magyar és az orosz álláspont között már kompromisszum jött volna létre, de azt hiszi, hogy mégis sikerül, aipot teremteni további tárgyalásra. A cár levélbeli válasza fölkéltlenül korrekt ugyan a formában és békés a szándékban, de legnagyobb részt általános szóásformákban mozog. Csak azt lehet mondani, hogy Ausztria és Magyarország a legnagyobb nyíltsággal közölte álláspontját Pétervárott és hogy Saszonov ép úgy hajlandó minden karttyát megmutatni, mint Berchtold gróf.

A Daily Graphic nem találja, hogy minden aggodalom csökkent. A Fremdenblatt cikke egyetlen kérdésre sem felelt, mely Hohenlohe herceg missziója által felszínre került. A magyar király levelének az volt a célja, hogy megmutassa, hogy a Balkán félszigeten beállott új helyzet nem szolgálhat okot Ausztria és Magyarország és Oroszország között való viszálykodásra. De ha így áll a dolog, hogyan magyarázható meg az, hogy ez a megegyezés nem szól Szkutariáról és Albania határaitól és miért nem látható egyik oldalon sem a leszerelés jele ?

Belgrád, február 14. A szerb politika döntő fordulathoz ért. Legjobban bizonyítja ezt a belgrádi közhangulat, amelyben ismét végtelen találkoznak azéül, hogy a mérlekedő körök a politika utját irányítani tudnak.

Négy sulyos kérdés van előtérben. Bulgária és Montenegró segítséget kívánnak a harcban; Ausztria Magyarország nem akarja megváltoztatni álláspontját Szkutari és az adriai kikötő kérdésében; Oroszország politikája megint kétcsinú és Szerbiát valódi szándékai felől kétségben hagyja. az általános zűrzavar a szerb politikában napról napra nő. A döntő tényezők teljesen elveszítették a fejüket. Mig egy része Oroszországban bizik és Csarykov utolsó nyilatkozatait komolyan véve, a monarchiával szemben makacs álláspontot követel és Montenegró javára minden áldozatot meghozni kész, Bulgáriával szemben pedig kifejezett szimozitást mutat, addig a másik rész a szövét-

ségekkel szemben minden vállalt kötelezettséget teljesíteni kíván. A harmadik álláspontot a szélső sovínisták képviselik, akik a hadjárat folytatása ellen a leghevesebb módon agitálnak. Miután Szerbia elérte amit kaphat és a további áldozatokért kompenzációkat nem várhat.

Most a három irányzat még egyensúlyban van és ennek a következménye, hogy a tegnapi minisztertanács olyan ideges és izgatott hangulatban folyt le, anélkül, hogy a bolgár követelések felől dönthettek volna, mivel a Balkán-szövetség további fenntartását máris lehetetlenné tette. Ami most folyik itt, egy döntő fordulat Szerbia életében: az oroszbarátok és szélső nacionalisták végső harcukat vívják. A nacionalisták minden eszközzel azon vannak, hogy az oroszok kétszínűségéről meggyőzzék Szerbiának Oroszországtól eddig tuluságosan félrevezetett népét. Ha ez sikerül — ez a kérdés és itt a megoldás — akkor a béke biztosítva van.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

Heti műsor:

Szombat: *A kedves Augustin*, operetta. (B. bérlet.)

Vasárnap: Délután: *A farkas, vigjáték*. (Délután először.) Este: *A kedves Augustin*, operetta. (C. bérlet.)

Előadás Amerikáról.

(A Kőlcsey zsúr.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Amikor a városháza közgyűlési termében Daák és Weitzer szobra között egy széles fehér lepedő, a padsorok utcájában pedig fufangosan összekombinált állványon kevélykedő vetítőlámpa fogadja a Kőlcsey zsúr közönségét, mindig feldérülnek az arcok és vidám mosollyal sugják a hölgyek egymásnak:

— Ohó, ma pompás lesz a zsúr! Képeket vetítenek!

Mert van valami kedves abban, hogy a selyembluzos, tollas kalapu teremre ráborul a sötétség, susterogni kezd a vetítőkészülék olajlámpája és képek rajzolódnak a fehér vászonlappra. Bizalmasabb, meghittebb lesz egyszerre a hangulat. A pódiumon mozgó előadó hangja melegebben, misztikusabban hat és a hallgatóságból őszintebben, feszélytelen nyíltsággal robban ki a kacagás a legprűdebb kis kisasszonyból is. Így van ez mindig a képvetítéssel fűszerezett Kőlcsey-zsúrokon és így volt ma is, amikor olyan kedves, megnyerő, érdekeset mondó előadót látott vendégül a Kőlcsey-egyesület, mint *Cholnoky Jenő* dr.

A tudós egyetemi tanár otthonosan ismerős Aradon: tavaly is előadást tartott a Kőlcsey-egyesület meghívására és ez a Cholnoky-előadás a leg-sikerültebbek közé tartozott a tavalyi zsúrsorozatban. Kedvesen emlékezett erre a zsúrok közönsége; ennek a jele, hogy zsúfolásig megtöltötte a termet. És ha Cholnoky jövőre ismét eljön, valószínűleg még több hallgatója lesz, oly vonzó, szórakoztató és érdekes volt az előadása.

Amerikai utjáról számolt be röptében másfélórás könyved stílusú előadásban Cholnoky Jenő dr. és mindjárt első szavaiból meg lehetett érezni, hogy a sokat látott, nagyesszű, világjáró ember szemével csupa újat, érdekeset, mélyreható megfigyelést hozott haza abból az óriási csodaország-ból, amelynek gigászi méretei, szokatlan életmódja előtt vagy földig borulnak az Amerikátjárók, vagy száraz adatokkal, elmosódó képekkel megtömve térnek vissza onnan. A Kőlcsey-zsúr előadója se felületlen, se elfogult, se szárazon tudományos nem volt. Minden megállapítását — amely talán meglepően is hatott az Amerikát év-

tizedes használatu sablonokon át ismerőknek — kedves és jellemző esetekkel illusztrálta. Az élvezetes előadás második felét még színesebbé tették a kitűnő fényképfelvételek és festői tájképek. A nagy közönség igazán őszinte és halás tapsal köszönte meg Cholnoky dr. nak a sok és derűs ötlettel átszőtt előadást.

* **A színiigazgató közlései.** *A kedves Augustin*, Fall Leo operettje, amelynek eddigi két előadását zsúfoltsággal nézte végig, szombaton harmadszor, vasárnap este negyedézer körül színtre a premier szereposztásában. — *Vasárnap délután* az idei szezon egyik legnagyobb sikert aratott vigjátéka, Molnár Ferenc világhírű, pompás Farkas-a kerül színtre, a fő szerepekben ezúttal is Beregi dr., Novák Irén, Delli, Hajdutska, Győző, Benkőné, Herold, Follinusznéval. — *Cyrano de Bergeracot*, Rostand megkapó, romantikus lírai legendáját eleveníti fel a társulat hét-főn új betanulásban, új rendezésben. — *Ivánfi Jenő*, az országos nevé színész, a világhírű rendező tegnap este óta Aradon időzik s ma délelőtti Oedipus király antik tragédia rendező próbáját vezette. A budapesti Nemzeti Színház illusztris művésze ugyanis e hó végén újból vendégszerepel Aradon s ekkor a többek között Oedipus király vezető szerepét fogja játszani. — *Berg op Zoom*. A jövő héten rendkívül érdekes, mulattató francia bohózatot mutat be a társulat; a bohózatnak címe Berg op Zoom, s a Vigszínházban került színtre nagy siker mellett; a darabot Szendrey rendezi.

* **Fényes László előadása**, mint azt megírtuk, vasárnap délután hat órakor lesz a Köz ponti szálló külön helyiségében. Már előre biztosítva van az előadás anyagi és erkölcsi sikere, mert az előjegyzésben az aradi publikum legintelligensebb része foglalta le a jegyeket Eüsmérés illeti meg az Aradi Magánisztviselők Egyesületét, amelynek áldozatkészsége lehetővé tette, hogy Fényes Aradon is felolvashasson. Fényes egyike a legtisztább és legelesebb judiciumu újságíróknak s így bizonyos, hogy egészen új oldaláról mutatja be a balkáni háborút, a törököket és bolgárokat az aradi publikumnak. A még megmaradt jegyek Bloch H., ifj. Klein Mór és Weisz Leó könyvkereskedéseiben kaphatók.

* **A feljelentett primadonna.** Megírtuk, hogy Stankovics Milos tűzoltóparancsnok feljelentette a rendőrbírósnál *Diósi Nusit*, az aradi színház primadonnáját, mert előadás közben égő gyujtót dobott el a színpadon és ezáltal tűzrendészeti kihágást követett el. A művésznőt mára idézte meg *Szathmáry Béla* dr. rendőrbíró, azonban helyette ügyvédje, *Étes Béla* dr. jelent meg, aki tagadta, mintha a szubrett büntetendő cselekedetet követett volna el, mert — úgymondotta — a szerepe szerint kötelessége volt cigarettára gyujtani, de a gyujtót eloltotta és csak azután dobta le a padlóra. Különben sem tehetett egyebet, minthogy a színpadon eldobja a gyujtót, mert a rendező vagy ügyelő nem gondoskodik vízzel telt edényről és egyébként sem oktatták ki a színésznőt, hogy mit cselekedjék a tűzszerszámmal. Azt kérte a védő, hogy szüntesse meg a bírót az eljárást és oktassa ki a vádlottat, hogy a jövőben mit cselekedjék.

— Én nem oktatok, hanem büntetek, — mondotta a bírót, aki különben ma nem hozott ítéletet, hanem beidézi Szendrey Mihály igazgatót, a rendezőt és az ügyelőt, hogy kihallgassa őket arra nézve, vajon volt-e vizes edény a színpadon, vagy nem.

* **A szerelem váltságdíja.** (Az Uránia szenzációja) A világhírű Gaumont filmgyár ambícióját képezte, hogy olyan drámával lépje meg a világot, mely modernsége mellett is a poézis bűbájától ragyogjon. Ez a szándéka várakozáson felül sikerült, mikor napvilágot látott *A szerelem váltságdíja* című eszményi szép kép. Saric Davel szerepét a legszebb párisi művésznő, Suzanne Grandais játssza, olyan szuggesztív hatást gyakorolva fenomenális szépségével, hangulatos finom játékával, amelyhez hasonlóra alig emlékszünk. Partnere a tengerészti szerepében Leone Peret, a legünnepeltebb francia művészek egyike. Kész-szikus értékűvé teszi a képet a mesteri fotográfikus színhatás, mely a situációkat a legelőkeltebb hatásban adja vissza. B tran állíthatjuk, hogy *A szerelem váltságdíja* a legszebb, a legpoétikusabb film, amit eddig produkáltak. Szombaton kerül színtre utoljára. 175

* **A Szalay-, Dr. Mezey- és Zay féle aradi akadémiai elők. zeneiskola nagy hangversenye**, amely fényes sikerűnek ígérkezik, ma, azaz február 15-én, szombaton este 8 órakor lesz a Fehér Kereszt nagytermében. Az eddigi házi hangversenyei révén máris kitűnő hírnévnek örvendő akadémiai zeneiskola eme hangversenye iránt — tekintve, hogy abban a legtehetségesebb haladó növendékek vesznek részt — óriási érdeklődés nyilvánul. A műsor minden egyes száma kiemelkedően szép. Együttesen pedig igazi művészi változatosságot nyújtanak. A növendékek szereplése külön óriási föltűnést fog kelteni. A teljes műsor a következő: I. Poldini: Oiseaux de passage. Zongorán előadja: Czegka János. II. Schumann: Siciliani dal. Cimbalmon előadja: Stine Erzsébet. III. Portnoff: Hegedűversenymű. Előadja: Sohlmann Károly, zongorán Szalay tanárnő. IV. Loewe: „Senki se látta”. Műdal. Éneklő Dr. Papp Gyuláné, zongorán Szalay tanárnő. V. Brahms: Magyar tánc 2 zongorára, 4 kézre. Előadják: Dick Ilonka és Dick Miksa. VI. Saint George: Suite l'ancien regime 3 hegedűre és zongorára. Előadják: I. hegedűn Rozvány Titusz, II. hegedűn Bánffy Sándor, III. hegedűn Schwartz Ernő és zongorán Szűcs Józsa. VII. Liszt: Szóvdal. Zongorán előadja: Karpelesz Malvin. VIII. Braga: Szerenád. Éneklő: Hacker Sándorné, zongorán kiséri Szalay tanárnő, csellón Dr. Mezey tanár. IX. Chován: A csárdában, zongorára 4 kézre. Előadják: Janiga Irén és Abaffy Valéria. X. a) Beriot: IX. hegedűversenymű 1. és 2. tétel; b) Habay: Hegedűszóla a Cremonai hegedűsből. Előadja: Salamon Ödön, zongorán kiséri Zay tanárnő. XI. Aggházi: Magyar esték. Zongorán előadja: Némethy Ilonka. XII. Beethoven: Es-dur vonóshármas op. 8. Előadják: hegedűn Komlóssy Lenke, csellón Komlóssy Boriska, violán Dr. Mezey tanár. XIII. Voss: „Champagne” concert-stude. Zongorán előadja: Iritz Mancsi. XIV. Középi: Menuet, vonószenekearra. Előadja az intézeti növendék-vonószeneke dr. Mezey tanár vezényletével. XV. Kasovitz: „Válogatás kis pajú”, karének. Előadja az intézeti növendékek Szalay tanárnő vezényletével. *Műsor után tánc.* Az int. növendék vonószeneke tagjai: Bánffy Sándor, Braun Ella, Czegka János, Dávid Béa, Dávid Jenő, Derezsán Ilonka, Dick Ilonka, Friedmann Márton, Gerber Miksa, Glück István, Gruber László, Grósz József, Grósz Miklós, Jakab József, Klein Jenő, Klein László, Komlóssy Boriska, Komlóssy Lenke, Kornis Ernő, Kornis Pál, Löwinger Géza, Mály Lajos, Meer Miklós, Menczer Tibor, Pausár Etelka, Rozvány Titusz, Rubinstein József, Salamon Izsó, Salamon Ödön, Sohlmann Károly, Schubert Emil, Schwarz Ernő, Stern Dezső, Stern Oszkár, Székely László, Szűcs Józsa, Várady Szabó Jenő, Weisz Margit és Till János. Üllőhelyek ára 3 és 2 korona. Álló-és karzatjegy 1 korona. Jegyek még kaphatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében és este a pénztárnál. 1135

* **Az ember tragédiája.** (Az Apolló színház nagy slágere.) Mozikép iránt meg nem mutatható Aradon olyan érdeklődés, mint amilyent az ember tragédiájának előadásai ébresztettek a publikumban. Ugy tegnap, mint ma, valamennyi előadás táblás ház előtt folyt le s a közönség valóban nagy elragadtatással nyilatkozott a nagy szabású filmről. Különösen a bevezető és befejező rész ragadja magával a nézőt. Az első felvonás a menyben játszódik le, amikor az angyalok serege legyőzi a Sántát, a befejezés pedig a modern kor tükrét adja vissza. Megrázó, sok helyütt gyönyörűséget keltő s festői látványosságot nyújt ez a kép. A Sántát játszó olasz színművész csodás alakításával nem tud betelni a közönség s ha lehetne, bizonyára egetverő ovációba részesítené. Szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy az ember tragédiájának egyik fejezetét, a M-g-váltó kinszenvedését konfiskálta a budapesti rendőség s így azt Aradon sem lehet lejátszani. De a film így is bőséges látványosságot nyújt. Szombaton vetíti utoljára az Apolló-színház a világ legnagyobb mozidramáját. Az előadások 5 órakor kezdődnek. 174

* **Operett és kuplé újdonságok Kerpel Izsónál.** Cuvelier: A lila dominó, Kálmán: A cigányprimás, Yarno: Tengerész Kató, Vince: Limonádé ezredes, Lehár: Eva, Irving: Minden ember így csinál, Heidelberg: Kis utazás a vilámoson, Zerkovitz: Nem vagyok én olyan, mint a többi nő, Irving: Izidor, Sloane: Csak egyszer, Leopold: Villanyozzon, Gilbert: Hírről álmodnak a lányok, Grósz: Irónő, Heidelberg: Jóska stb.

A császár kidobott bérlője.

Távirati tudósítás.

Berlin, február 14.

Mint most utólag kitudódik, Vilmos császár a berlini Landwirtschaftsrath ülésén, melyről az *Aradi Közlöny* csütörtökön beszámolt, a már nyilvánosságra jutottakon kívül még egyéb érdekes dolgokat is mondott.

— Sok bajom van a bérlőimmel — szólott a császár gazdasági fejtegetései közben — és higgyék el uraim, nem szívesen bár, de egyik bérlőmet kénytelen voltam kidobni („hinausschmeissen“). El kell mondanom, hogy mi történt köztem és emez ur között. A hadineki uradalmamhoz tartozó Rehberg pusztát Sohat Elmüt vette bérbe még elődömtől, akitől én a birtokot vásároltam. Mikor ezzel szerződést kötött a bérlő, kötelezte magát arra, hogy egy új lakóházat épít a birtokon. Éveken át tárgyaltunk az építkezési tervekről, ő is készítettett ilyeneket, én is, de nem tudtunk megegyezni. A költségelőrányszat huszonnyolcezer és harminchatezer márka között mozgott. Roppant érdekeltem engem ez a házépítés, mert abban a véleményben voltam, hogy a bérlőháza nem olyan, amilyennek egy uralkodótól bérelt birtokhoz illik.

— Miután már a jegyzőkönyvi tárgyalások alkalmával meggyőződtem arról, hogy a bérlő a szerződés értelmében köteles a birtokon levő épületeken javítást végeztetni, vagy pedig tartozik távozni, a javításokat meg is csináltatta. Én azonban ragaszkodtam ahhoz, hogy új házat építtessen és ezért egy újabb pört akasztottam a nyakába és azt kértem, állapítsa meg a bíróság, hogy az alperes köteles a ház építésénél szükséges kézi és fuvarmunkát ingyen teljesíteni és az építési költségek egy ötödét ő viseli. Legnagyobb bámulatomra Sohat ur, ki azelőtt maga is ragaszkodott az új házhoz, most arra az álláspontra helyezkedett, hogy joga volna ugyan az új épületet követelni, de nem köteles, hogy ezt az építkezést tölje is. Az elbíngi törvényszék alperest az én kívánságom szerint el is ítélte, de a főtörvényszék keresetemet visszautasította. Ez ellen a birodalmi törvényszéknél kerestem jogorvoslatot, de a múlt év május havában a legfelsőbb fórum is elutasított. Nahát ennyi kudarc után ne csodálkozzanak, ha elvesztettem a türelmemet és a legelső adandó alkalommal kidobtam a bérlőt.

A hallgatóság óriási derűltséggel fogadta a császárnak ezt az őszinte és természetes módon elmondott panaszát.

MULATSÁGOK.

(=) A felsőbb leányok előadása. A felsőbb leányiskola március 11. és 12. ikt. szünidejére irant nagy az érdeklődés a közönség körében. Az előjegyzés már javában folyik. A felsőbb leányok által előadandó darab a „Tékozló fiú” rövid meséjét az evangéliumi utólréhetetlen szépségű példabeszéd képezi, miként azt a prólógus kedvesen hirdeti:

Megbánva bűnét, sirt keservesen.
De nemcsak megbánta, nemcsak megsíratta:
Jóvá akarta tenni teljesen,
Felkelt, elindult, meg sem állt hazáig
S amit remélt, azt otthon elnyere:
Jó atyja néki mindent megbocsátott
S a megtért keblére ölelé.

A mű alapeszméje mi is lehetne más, mint amit a prólógus versei ekkép fejeznek ki:

Óh szent tanítás! Óh vigasztalás
Mindenkinek, kit kétségek gyöörnek
Beteg léleknek drága balzsam írja
Néhány könnyesepp, melyet bánat fakasztott,
Egy vallomás, hogy im bűnös vagyok,
Egy fogadás: minden bűnt elhagyok.
A példa, melyből ez ragyog ki fényvel
Megerzékítve tarul im elétek.
Dallal, zenével, tettel és beszéddel
Feltámaszjuk a múlt idők világát,
Am míg ti néztek és amíg mi játszunk,

Együtt tanuljuk, hogy az irgalomnak
Más gátja nincs, csak ha a szív kemény,
Gyarló szívben is élhet hűt remény:
Erről szól ime, ez a költemény.

Nem volt döntő ütközet.

(Kelepce készül Csataldzsánál? — Bolgár sikerek és török győzelmek.)

Saját tudósítónktól.

Bécs, február 14.

Konstantinápolyi jelentések szerint a török kormány ma még nem hajlandó a hatalmak együttes jegyzékének álláspontjára helyezkedni és így valószínű, hogy a törököknek a béketárgyalás megindítására vonatkozó kérelmét a londoni nagyköveti értekezlet félre fogja tenni, miután a hatalmak csakis a közös jegyzék alapján vállalják a béke közvetítését. A török kormány újabb harcéri sikerekkel sem okolhatja meg csökkönységét, mert az ide érkezett jelentések szerint február 9. ike óta csak kisebb csatározás volt és egyik fél sem ért el említésre méltó eredményt.

Harcok Csataldzsánál és Gallipolinál.

Konstantinápoly: Hivatalosan a következő jelentést adják a tegnapi harcokról: A tegnapi nap Drinápolyban nyugodtan folyt le. A csataldzsai vonalon felderítő osztályaink serényen dolgoznak. Az ellenség megszállotta az Akalantól északkeletre eső helységeket. A balszárnyon egyes csapataink Surgunkóitól nyomultak előre és kényszerítették az ellenséget, hogy Hardigi Csieszlig vonuljon vissza. Bulairnál semmi jelentős dolog nem történt.

Egy másik hivatalos jelentés a következőket mondja: A kormány elhatározta, hogy Csataldzsában visszahelyezi az ottomán hatóságot. Tegnap kétszázötven török és öt bolgár sebesült hoztak Gallipoliból Konstantinápolyba. A Tannin jelentése szerint Szkutari és Janina erősen tartják magukat és azt hiszik, hogy tartani fogják magukat a háború befejezteig. Ez esetben a békekötésnél a városok mint csereobjektumok fognak szerepelni, ha pedig ez nem volna lehetséges, akkor Janinában és Szkutariban török helyőrséget fognak tartani a török szuverenitás kifejezésül.

Konstantinápoly, február 14. A Bulairnél tegnapi napról vívott nagy csata, — mint teljesen hiteles jelentésekből kitűnik, — ismét eldöntetlen maradt. A csata délután négy órakor kezdődött és csak tegnap reggel ért véget, amikor mind a két fél már teljesen kimerült. A törökök főhadállásukat az ütközet után is megtartották. Az ellenség részéről bolgárok, görögök és szerbek harcoltak, akik három oldalról támadtak. Ugy a török, mint a görög flotta a felsziget mind a két oldalán beavatkozott a harcba. Ez az ütközet volt kétségtelenül eddig az egész balkáni háború legnevezetesebb és legtanulságosabb csatája. A veszteség mind a két részen igen nagy volt.

Párisból jelentik: A Libertének táviratozzák Konstantinápolyból, hogy a csataldzsai vonalon a legközelebbi órákban heves ütközet fog kifejlődni. A bolgár seregnek az a célja, hogy a törököket kicsalja sáncok mögül a nyílt területen mérjék össze erejüket, mert számbeli túlsúlyban vannak. A törökök igyekeznek a nyílt területen való harcot lehetőleg elkerülni, mert még nem elég erősek ahhoz, hogy nyílt területen is felvegyék a küzdelmet.

Drinápoly bombázása és az Idegenek.

Párisból jelentik: A Temps nyilván sugalmazott szófiai táviratban közli Bulgária álláspontját a nagyhatalmak azon kérésére vonatkozólag, hogy a külföldi alattvalók szatadon eltávozásának Drinápolyból. A bolgár kormány igen bonyolultnak

tarlja ezt a kérdést s kifejezi, hogy a kivánalmaknak csak akkor tehet eleget, ha a nagyhatalmak garanciát vállalnak a Drinápolyban lakó bolgárok életéért, mert ezek csak addig lehetnek biztonságban, amíg az idegen konzulok is ott vannak. De már azért sem teljesíthető ez a kérés, mert könnyen megtörténhetnének, hogy törökök is ki-szököznének a városból a külföldiekkel.

Szófiából jelentik: Drinápoly bombázása a mai nap folyamán is tartott. Néhány városrészben tűzvész ütött ki. Egy török csapat a bolgárok táborába szökött. A harc egyéb helyein ma csend uralkodott.

Párisból jelentik: A bolgár kormány a bolgár katonai hatóságnak Drinápolyban azt a tanácsot adta, hogy tanácskozzanak arról a lehetőségéről, hogy Drinápolyban Kargarosz nevű elővárosát semlegesnek nyilvánítsák s ide meneküljenek a drinápolyi külföldi alattvalók.

Szkutari, vagy a halál!

Cettinjëből jelentik: Nikita király a grudai főhadiszálláson lelkesítő beszédet intézett katonáihoz. A táborban a következőket mondotta: Nincs hatalom a világon, amely elragadná Szkutarit Montenegrótól, ha azt egyszer elfoglaltuk. Inkább a halálba megyek, semhogy lemondjak Szkutariról.

Cettinjëből jelentik: Szkutari bombázása rövid szünet után ismét megkezdődött. Az egyesült szerb és montenegrói csapatok teljes erővel megkezdtek a város bombázását.

Görög vereség.

Konstantinápoly: Egy olasz hadihajó kapitánya egy Valenában borgonyzó hadihajótól drótnélküli táviratot kapott, mely megerősíti azokat a híreket, amelyek szerint Janinánál a görögök borzalmas vereséget szenvedtek. A görögök vad rendtelenségben menekültek és kétezer halottjuk és sebesültjük maradt a harc színhelyén.

Török cirkáló Máltánál.

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség márti jelentése szerint a Hamidie cirkálóhajónak a máltai kikötőbe való befutása a viharos idő miatt történt. A hajó teljesen váratlanul kötött ki Máltánál s hogy innen hová megy, azt még nem tudják, valószínű azonban, hogy a jóni tenger felé veszi útját. A cirkáló hajó nincs megrongálva s huszonnégy óra alatt el kell hagynia Máltát. A váratlan kikötés miatt a görög lakosság körében nagy az izgatottság.

Szerb segítség Bulgáriának.

Belgrád: A tegnapi miniszteri tanács, amely három óra hosszáig tartott, kizárólagosan a Bulgária részére adandó segítséggel és a háború gyors befejezésének módjával foglalkozott. Szerbia és Bulgária között teljes megegyezés jött létre és Szerbia azonnal további nyolcvanezer katonát és százötven mozsárgyut és ostromágyut küld a bolgár hadsereghez, a miért Bulgária Szerbia birtokának ismeri el az utóbbi által elfoglalt területeket.

Belgrádból jelentik: Pasics miniszterelnök édeskes nyilatkozatot tett a bolgár szerb viszonyra vonatkozólag. Nyilatkozatában többek között a következőket mondja: „Nem lehet eléggé rosszszalni egyes lepoknak tervezett támadásait Bulgária ellen Politikai rövidlátás, hogy e pillanatban ürügyet keresnek, melyből azt következtetik, hogy a balkáni szövetség meglazult. A szerb kormány sobasem habozott, hogy a szövetségből reáharmló kötelezettségeknek eleget tegyen s ha azt hitesztelik, hogy mi megtagadjuk Bulgária támogatását, ez a hír teljesen alap-talan. Teljesen légből kapott rágalom az a hír is, mintha Sandor trónörökös nekem levelet irt volna, amelyben arra kér, hogy

haszak oda, hogy a bolgár szerb szövetség mielőbb megszakadjon. Ami a függőben levő területi kérdéseket illeti, ezek egyelőre még nem aktuálisak. A hadjárat különben már nem tarthat soká. A szövetséges csapatok nemsokára döntő csapást fognak mérni a török seregekre.

Eredménytelen a román-bolgár tárgyalás.

Szefia: A bolgár-román tárgyalásnak nincs meg kívánt kielégítő lefolyása. Bolgár részen azt mondják, hogy Románia követeléseit túlzottak. Ha Románia a követelt bolgár területre átengedéshez ragaszkodik, akkor számolni kell a tárgyalás megszakításával. Várják, hogy az ügy néhány nap alatt egyik, vagy másik értelemben elintéződjék.

Berlin: Diplomáciai körökben azt hiszik, hogy Bulgáriának Törökország és Románia irányában való hajthatatlansága talán titkos szerződésen alapul, amelyet Szófia és Pétervár között megkötöttek.

Gárdakapitányné az orfeum-színpadon.

— A lady meztitlábos tánca. —

Távirati tudósítás.

Berlin, február 14.

A napokban kezdte meg, mint a B. Z. am *Mittag* jelenti, a bécsi Volksoperben több napra tervezett vendéjátékát Lady Constance *Stewart-Richardson*, Lord *Richardson* angol gárdakapitány felesége, Earl of *Cromartie* leánya s *Sutherland* hercegnének unokabúga. A lady a *Judith* című táncjelenetet adta elő, amelyet *Judit* és *Holofernes* ismert bíliali történetéből az ő számára írtak.

A táncjelenet, amelyben az előkelő hölgy, a londoni társaság ünnepeit, de kissé extravagáns szépsége fellépett, enyhén kifejezve is erotikus s a londoni felső tízezer szempontjából — shocking.

De a ladynek ugylátszik már az a végzete, hogy előszeretettel viseltetik olyan dolgok iránt, amelyek beletűnnek az angol hölgyek írásba nem foglalt viselkedési — kódexébe.

Nemrég mint művész nő produkálta magát Londonban s a klasszikus pájádokot kosztümében is utánozni igyekezett. Azok az irigyléreméltóak, akik látták, azt mondják, hogy az a kevésnyi trikó, amely raja volt, ebben a tekintetben nem vette el az illúziót. Maga *Edward* király is az uszó lady lelkes bázulói közé tartozott.

Rövid idő alatt azonban megunt a királyi hercegekkel rokonságban lévő lady ezt a mulatást s ott hagyva London-t az indiai dsungelekbe ment — tigrisvadászatra. Indiába ihlette meg őt *Terpsichore* istennaszóly.

Táncait természetesen meztitláb járja, antik kosztümében, amelynek száz és száz hasitéka nem akadályozza meg a nézőt abban, hogy a ritmikus táncot lejtő lady csodásan szép testét meg ne bámulhassa.

A „klasszikus“ táncot Londonban akarta a lady ismerőseinek körében bemutatni, de ezt a tervét nem hajhatta keresztül. *Edward* király halála óta ugyanis a londoni társaság erkölcsi sokkal szigorúbbak s a királyné nehezítését ilyenmi miatt senki sem akarta magára vonni. De ha egy szép és előkelő asszony valamit a fejébe vesz, akkor megtalálja a végrehajtás módját s helyét is. S Bécs erre tényleg a legalkalmasabb: a szép dolgokat ott szeretik s a lady — szép.

A ladynek különben az a terve, hogy ha bécsi vendégszerzése sikerrel jár, akkor vissza tér Londonba s ott is színában lép fel, aminek előkelő rokonsága bizonyosan nagyon fog örülni.

HIREK

Ferenc József a német császárlány esküvőjén.

— Bécsben lesz-e vagy Berlinben. —

Távirati tudósítás.

Gmunden, február 14.

Hire jár, hogy *Ernő* Ágost kumberlandi herceg esküvőjét *Lujza* Viktoria hercegnővel június 2-án fogják megtartani. Minthogy *Ferenc József* király azt az óhaját nyilvánította, hogy személyesen akar résztvenni az esküvőn, azt tervezik, hogy az esküvőt a kumberlandi herceg penzingeri kastélyában tartják meg, hogy az agg uralkodót az utazás fáradalmaitól megkíméljék. Minthogy tudják, hogy *Ferenc József* király a kumberlandi hercegnének régi barátja és eddig részt vett minden ünnepélyen, melyet a kumberlandi házban tartottak, ennek a hírek nagy a valószínűsége.

Braunschweigből jelentik egy gmundeni távirat alapján: Egy gmundeni estilap udvari köréből vett értesülései alapján azt állítja, hogy *Ernő* Ágost kumberlandi herceg és *Viktoria* *Lujza* hercegnő esküvője Bécsben lesz. Ebben állapodtak meg Berlinben és Gmundenben *Ferenc József* iránti udvariasságból. Egy másik braunschweigi jelentés szerint ez a hír nem felel meg a valószínűségnek, amennyiben az esküvőt Berlinben tartják meg.

Berlinből jelentik: A „*Tägliche Rundschau*“ jelentése szerint a német császár leányának lakodalmát június hónapban tartják meg, valószínűleg Bécsben, miután *Ferenc József* azt az óhaját nyilvánította ki, hogy szeretne részt venni az esküvőn s az agg uralkodót meg akarják kímélni a Berlinbe való utazás fáradalmaitól.

— Az aradi román püspök jubileuma. Néhány nap előtt tíz éve volt annak, hogy *Papp* *I. János* az aradi görög keleti román egyházmegye püspövévé szentelték föl. Az évforduló alkalmából az aradi román székesegyházban ünnepi istentisztelet volt, amelyet *Osorogár* *Román* papnevelői igazgató szolgáltatót díszes segédlettel. A mise után küldöttségek tisztelegtek a püspök előtt: az aradi román szentsek küldöttségét *Popovics* *György* esperes előadó, a papnevelő tanári karát *Osorogár* *Román*, az aradi görög keleti román egyházközség küldöttségét *Beles* *Vszul* esperes vezette. Az üdvözlésekre a jubiléus főpap meghatott szavakkal válaszolt.

— Készülődik a haditengerészet. Bécsből telefonálja tudósítónk: *Montecuccoli* *Rudolf* gróf a haditengerészet parancsnoka, aki csak nemrég tért vissza hosszabb szemlejáról, mint a *Neue Militärische Korrespondenz* értesül, néhány nap múlva ismét Pólabá utazik. Kiszéretében lesz a hadművelési iroda főnöke, *Kaifer* *Károly* sorhajókapitány és a parancsnok parancsór isztje *Reisig* *István* sorhajóhadnagy. Ennek a szemleutnak nagy jelentősége van, mert a haditengerészet készülődését jelenti, ami a mai kritikus helyzetben érthető.

— Nagy sacharin csempészet Bécsben. Bécsből jelentik: A fővámbázban magyaranyu sacharin csalásnak jöttek nyomára, amelyet *Schenker* és *Tarsa* cég követett el egy *Wink* nevű vámbázi hivatalnokkal. A bűnösöket minden valószínűség szerint még több cikostársuk is van. Svájcból nagy mennyiségben szállították nekik a sacharint, s a hordókon úgy tüntették fel, hogy zöld festéket kapnak. Egy hordóban tényleg zöld festék volt, s a vámbázi vizsgálat alkalmával mindig azt a hordót vizsgálták meg, melyben a zöld festék volt. *Wink*et már letartóztatták s lakásán négyezer kilogram sacharint találtak.

— A megölt képviselő díszsírelye. Bécsből jelentik: Bécs város tanácsa *Schumelner*nek ma díszsírelyét szavazott meg.

— Kémkedő orosz vezérkari főnök. *Stanislauból* jelentik: Hosszabb idő óta figyeltek már a városban egy *Hauser* nevű mérnököt, ki állandóan fényképfelvételeket készített. Látszólag a szép tájakat fényképezte le, később azonban rájöttek arra is, hogy különös előszeretettel fényképezi az erődítéseket is. Le akarták tartóztatni, de mire megjelentek lakásán, az állítólagos mérnöknek már hült helyét találták. Íratokat találtak szállásán s ezekből megállapították, hogy az eltűnt fényképező az orosz vezérkar főnöke volt. Valószínűnek tartják, hogy az itteni helyőrségben bűntársai is voltak, legalább erre enged következtetni az a körülmény, hogy a helyőrség egy tisztje az eset kiderítése után öngyilkosságot követett el.

— A borsodi alispánválasztás. *Miskolcra* jelentik: Borsodvármegye ma *Tarnoy* *Gyula* főispán elnöklésével ülést tartott, melyen az alispánválasztást tartották meg. Két jelölt volt: *Bónis* *Bertalan* mezőkövesdi főszolgabíró és dr. *Vadnay* *Tibor* megyei főjegyző. *Bónis* 218, *Vadnay* 74 szavazatot kapott s így *Bónis* választották meg alispánná. *Vadnay*t a borsodmegyei függetlenségi párt támogatták.

— Belügyminiszter és főszerkesztő. *Pétervárról* jelentik: A belügyminiszter magához hívatta a hivatalos lap főszerkesztőjét s felszólította, hogy válasszon főszerkesztői állása és szláv gyűléseken való megjelenése között. A főszerkesztő az utóbbit választotta.

— Új gyaloghadosztályok. Kétúró katonai törzsből arról értesülünk, hogy rövid időn belül Brassóban és Péterváradon egy-egy önálló gyaloghadosztályparancsnokságot állítanak fel. A balkáni bizonytalan helyzet teszi szükségessé ezt a szervezést és ezzel összefüggően a helyőrségek számát is szaporítják. Brassó ezidőszent a nagy-szebeni hadtestben fennálló tizenhatodik gyaloghadosztályparancsnoksághoz tartozik, Pétervárad pedig a zimonyi tizennegyedik dandárparancsnoksághoz van beosztva.

— Egy aradi tanár tragédiája. Szépen lezáruló pályafutásának első etapjában roppant össze egy kedvelt, szimpatikus aradi tanár karrierje. *Teleky* *József* aradi kőráliskolai tanár ma hosszabb betegség után Kolozsvárott egy szanatóriumban elhalálozott. A huszonhatéves fiatal ember óriási szorgalommal szerezte meg diplomáját. Nagy tudása volt, tanártársai szívből kedvelték a komoly kollégát, tanítványai pedig valóságos bálványozták. A fiatal tanár tragédiája széles körben mély részvétet keltett.

— Iparosból ügyvéd. Érdekes doktoravatás volt a napokban a budapesti tudományegyetemen. *Pogány* *Gyula*, a Magyar *Siemens-Schuckert* villamos művek osztályfőnöke, nyerte el a tudori oklevelet. Dr. *Pogány* *Gyula* pár év előtt még csak egyszerű iparos volt, akit közkeletűen soroltak be és aki három évig szolgált. Mikor szabadságra került, egy év múlva a kereskedelmi akadémián jeles eredménnyel tette le az érettségét, majd újabb egy év múlva a reáliskolai, később pedig a gimnáziumi értekezést is megszerezve, beiratkozott az egyetemre, ahol most letette az államtudományi doktorátust. *Pogány* most az ügyvédi vizsgára készül.

— Letartóztatott orosz főúr. *Nizzából* jelentik: *Nariskin* orosz herceg ma *Sasev* orosz báróval autobilisétát tett. A kocsi a báró vezette s nekihajtott egy csoportnak, melyben fiatal emberek állottak. Kettő közülük meghaltak, kettő súlyosan megsérültek. A herceget és a bárókat letartóztatták.

— Nem jönnek haza az amerikai magyar katonák. A külpolitikai helyzet ridegségének enyhülése máris érezteti hatását. Mint egy new yorki távirat jelenti, a pittsburgi konzulátus két hivatalnokot küldött ki a múlt héten Johnstowaba és ott megtartották a mozgósítást a pennsylvániai osztrák és magyar hadkötelesek között. Hozzávetőleges számítás szerint tízezer behívó ment szét egész Amerikában. A múlt héten aztán értesítést kapott az amerikai osztrák magyar nagykövetség, hogy már nincs szükség a legényekre, akiket nem indítottak még utnak, ne is küldjék már haza Európába.

— Hártil Lujza ismét pofoz. *Budapestről* jelentik: Hártil Lujza, akinek nevet a munkácsi affér a világnir szárnyára vette, a napokban újra tanujelét adta erélynek és gyors kezének. A Hártil család tudvalevőleg pár hét óta egy csendes kis budai utcácskában lakik. Hártil Lujza a napokban nővérel és egy barátjával este fél-tizenegy óra tájban tért haza Pestről, ahova most gyakran ellátogat, mivel szerződési tárgyalásokat folytat több pesti orvosegyetemmel. Egy sötét kis budai mellékutcán vitt keresztül az utcát, amikor egy kamásnis, cilindres fiatalember jött velük szembe. Az ifjúnak, amikor meglátta a három csinos leányt, kalandor vágya ébredt és cilindereit megoillentve gáns szavak kíséretében csatlakozni akart hozzájuk, Hártil Lujza azonban nem szepent meg a tofakodó gavallértól, hanem előbb erélyesen visszautasította kellemetlen közeledéséről, aztán zavitelmentő szavainak nem volt fogantja, csattanó nyaklevest mért a hevílékeny éjszakai gavallér arcára, aki erre nagy szemeket meresztve és piros arccal igyekezett eljutni fiaskót vallott kalandja szomorú színhelyéről.

— Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár közgyűlése holnap, szombaton délután 5 órakor lesz az intézet székházában. A közgyűlésre felhívjuk a részvényesek figyelmét.

— Gyásztisztiszelet Scott kapitányért. *Londonból* jelentik: A Szent Pál székesegyházban gyásztisztiszeletet tartottak Scott kapitány és vársainak emlékére. Az istentiszteleten megjelentek a király, a miniszterelnök, az összes miniszterek, az idegen nagyhatalmak követői, a lord mayor és számosan London előkelőségei közül. A kikötőkben horgonyzó hajók lobogóit féláróca vonták. A templomban oly nagy volt a tolongás, hogy a közönség legnagyobb része kiszorult a utcán gyülekeztek.

— A székely vasutak építése. *Budapestről* jelentik: Csikszerecs és Székelyudvarhely városok ötven tagu küldöttsége tisztelgett ma Lukács László miniszterelnök előtt Gyalokay Sándor és Ugron János főispánok vezetése mellett. A küldöttség a Csikszerecs-Székelyudvarhely vasúti vonal kiépítése ügyében kérte a miniszterelnök pártfogását. Gyalokay Sándor főispán ismertette a vasútvonal kiépítésének fontosságát, majd Fehér Sándor alispán átadta a miniszterelnöknek az erre vonatkozó emlékiratot. Lukács László miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy mint erdélyi ember a legnagyobb örömmel megtesz mindent, ami szűkebb hazájának kulturális és közgazdasági érdekeit előmozdítja és megígérte, hogy mindent elkövet, hogy a küldöttség kérése teljesüljön. Lukács válasza a küldöttség lelkesen megőljenezte.

— Véget ért a tölténygyári sztrájk. *Budapestről* jelentik: Weisz Malfréd csepeli tölténygyárában a sztrájk ma véget ért. A gyár igazgatósága egész nap tanácskozásokat folytatott a munkások vezérével a estére megegyeztek a béke feltételeiben. A gyár igazgatósága a legmesszebb menő engedékenységgel teljesítette a munkások kívánalmait, a béke feltételeit azonban csak holnap fogják nyilvánosságra hozni. A munkások e heti teljes bérüket felvehetik holnap a gyárban. Hétfőn megkezdődik újból a munka.

— Megfagyott az utcán. Szalay György pankotai lakos tegnap este ittas állapotban tántorgott haza. Utközben ledől egy fa tövébe s elaludt. Reggel holnap találtak rá. Megállapították, hogy a szerencsétlen ember megfagyott.

— Egyházi közgyűlés. Az aradi a. h. ev. egyház f. évi február 16 án d. e. 11 órakor a templomban tartja évi rendes közgyűlését. E közgyűlés tárgya az 1912. évi zárszámadások.

— Megfuladt gyerek. Japa György galsai földműves tizenhárom hónapos fiának ma délben az anyja egy darab csontos húst adott ebédre. Egy darab hús megakadt a torkán s a kis gyerek megfuladt. Megindították a vizsgálatot, hogy nem terheli e az anyát gondatlanság.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 14 én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Riedt Zoltán dr. törvényszéki jegyzőnek Zoltán nevű fia. Schmidt Károly szobafestőnek Iona nevű leánya. Zanas Elek napszámosnak Julianna nevű leánya. Marina Jeromos szolgának Katalin nevű leánya. Biró Márton postaszolgának Anna nevű leánya. Mladin György bérkocsi tulajdonosnak Aurélia nevű leánya. *Meghalt:* Argyelán Balazs 58 éves napszámos. Baralos Janka 31 éves napszámosnő. Csipai Karolyné 67 éves napszámosnő. Engelhardt Nathán 76 éves gombkötő. Házasság nem fordult elő.

— A t. kereskedelmi és irodai alkalmazottak figyelmébe! Tisztelettel értesítem, hogy február hó elején a Pichler Sándor írógépvállalattal kapcsolatosan, annak helyiségében. Harsinger-utca 5. ujj esti könyvelési tanfolyamot meg nyitottam. Tandíj havi 10 korona. Engel Mor tanfolyamvezető. 827

— Házasulandók figyelmébe! *Jegygyűrűk, pompás briliáns ékszerek és aranydrók* egyedül a készítőnél nagyválasztékban legolcsóbban kaphatók. *Waldmann I. ékszerszemes, Arad, Szabad-ság-tér 14.* 601

— Üzleti könyvek. n. m. strazzák, naplók, főkönyvek és irodai szerek Kerpel Izsónál olcsón kaphatók.

— Falemezék (Pappe) olcsón kaphatók Kerpel Izsó könyvkereskedésében.

— Legjobb hegedűhurok és töltőtollszára Kerpel Izsónál kaphatók.

— A legmegbízhatóbbak a Messenger-hoyok. Telefon 816.

TANÜGY.

(-) A felekezeti tanítók fizetése. *Budapestről* jelentik: A felekezeti tanítók fizetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmából a magyarországi református egyház egyetemes konventje kérvénnyel fordul a képviselőházhoz. A kérvény benyújtására Antal Géza országgyűlési képviselőt kérték fel, aki a megbízást elvállalta s legközelebb benyújtja a képviselőházban az egyetemes konvent kérvényét.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi ipartestület női szabó szakosztálya vasárnap, február 16 án d. e. 10 órakor tartja meg ez évi rendes közgyűlését az ipartestület székházában. A közgyűlésen többek között előadnak a következők: A szervezkedés szükségessége és előnye. Előadó: Zima Tibor kamarai titkár. A párisi divatról. Értekező: Weihercz Lipót. A rak-tári munka forgalomba hozásáról. Előadó: Weinberger Ede. Azután a tisztújítás és dísztagok választása következik, majd a kontárok és házivar-rónok elleni védekezésről az elnökség előterjesztése következik.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadónivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

A tömött erszény.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14.

Valamelyik harmadragu kávéházban történt tegnap hajnalban. A kávéház olyan füstös volt, mint a balkáni csatatér füstje után, a kis teremben pedig olyan kevesen mozogtak, mint az aradi közgyűlésen augusztus hónapban. A kassziros kasszaszony folyton törülgette a szemét, mintha az ifjúságát siratná, pedig nem siratott ő semmit, csak a cigányprimás három filléres szivarjának füstje köhögötte meg a szemét. A cigányot a sarokban bóbiskoltak, kettő-hárman pedig huszonegyeztek fölírásra.

Hirtelen kivágódik az ajtó és csizmás, jól táplált falusi ur lép be rajta. A zsebtolvajok megállapítás szerint ilyenek szoktak lenni a vidéki marhakereskedők: térdig érő bunda és jó meleg sapka volt rajta. Egyenesen a kasszához lépett és odanyújtotta husos kezét az álmos dálnak.

— Jó reggelt drága nagysád.

Azután pedig foghegyről szól a pincérnek:

— Egy csésze forró faketét, meg egy pohár rumot.

A szeszt a kasszaszony azonnal beöntötte, s a vidéki ur rögtön le is hörpintette. Amíg a kávéját hárta, még egy pohárral öntetett magának a finom kábitó italból.

— Fixetek, — vágta ki harsányan és nyugodt biztonsággyal nyult belsőzsebébe, ahonnan pompásan tömött nagy barna erszényt vett ki. Ki akarta nyitni, de azután visszakarta a szándékát.

— Na, nem érdemes váltani azért a negyven krajcárért, — szól és a nadrágzsebébe mélyesztette kezét. Két-három koronányi aprópénzt markolt föl és kifizette belőle a csehét.

— A többi legyen a magáé és a kiszolgáló pincéré, — szól az előkelőség ügyes utánzatával, de közben a márvány kassza lapra tette kitömött bugyellárisát. A cigányok ezt hamar észrevették. Ez a tárcsa ugyanis jobban ki volt tömve a Lendl Adolf állatjainál is. A bugyelláris kiverte az álmat a zsebének szeméből és a titokzatos idegen még be se gombolhatta a kabátját, már rázendítettek a „Gimbelem gombolom” csábitó kupléra. A prémeskabátu magyar egy percig gondolkodott, lassan az erszénye után nyúlt, de aztán hirtelen másképpen határozott. Összecapta a bokáját és ihaj-csuhajozott.

— Francia pezsgőt! — kurjongta és rövid idő alatt még a cigányok is Moy Chandont ittak. A szemkar szakadatlanul játszott, a vastag erszényű ur egy ivott, mint egy pezsgő vigéc és félóra múlva csaknem mindenki becsipett. Az idegen előkelőség még mindig nem ült le, hanem felöltözve állott a kassza mellett az éjjeli tündér pillantásaiban gyönyörködve. A hölgy elragadóan mosolygott, mert ebben a kávéházban a kupai földesur óta nem volt ilyen nagy palé.

A jókedvű férfiú egy pillanatra kitámolygott a hátsó ajtón.

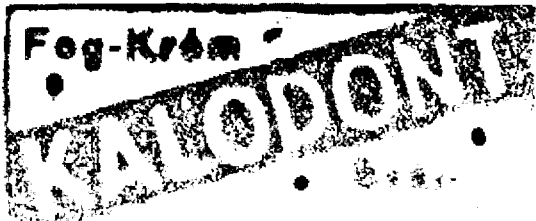
— Mindjárt jövök, — sugta a hölgynek, — azután pedig megkocskáztatom magát. Addig készíttesse el a számlámot.

Senki se aggódott, mert a tekintélyes hölgy ott hevert a kassza márványlapján. A cigány változatlan ambícióval húzta és figyelt, hogy tust hűhason, amikor az a váratlan vidéki Morgan ismét belépett az ajtón. A főpincér szintén buzgólkodva készített el a számlát, nem felejtve el, hogy a kassziros múlt heti összes uzsonna kávéit is beleszámítsa. Kivótással, levonással, szorzással és köbre emeléssel együtt 198 korona 37 fillér volt a számla. Odatette a vastag tárcsa mellé és várt. A titokzatos milliomos nem jött.

— Nem baj, — mondták — itt van a pénz.

Fél óra múlva az udvaron keresni kezdtek. A házmaster fölvilágosította őket, hogy az idegen már régen elment. A főpincér még örült is. Vércsekként csapott le a tömött tárcsára. De hamar elborult az arca, mert az üres papírlapokkal volt kibélelve. Egy kirt levelet is találtak benne. A levélben ez állott:

Megnyertem a fogadást. Három koronáért annyi francia pezsgőt ittam, amennyi belém fért.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 14

Az időjárás ismét hidegre fordult. A vetések szempontjából a tél visszatérése kedvezőtlen.

A gabonabizlet irányzata iznyha.

Elkelt a mai piacon:

600 mm. buza	20 80—21 20
900 mm. tengeri	8 00—12 40
Rozs	19 00
Árpa	20 00
Zab	20 00

Az árak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Centráli közlés.

Budapest, február 14

Közvetlen.

Kínálat, vételkérv. mérsékelt. 8 ezer mm változatlan.

Határvidék.

Buza 1913. áprílira	11 58	11 59	1 54	1 55
Buza 1913. októberre	12 18	12 19	12 6	12 17
Rozs 3. osztályra	9 86	9 87	9 87	9 88
Rozs 1913. októberre	9 61	9 66	9 62	9 61
Tengeri 1913. májusra	7 74	7 75	7 71	7 72
Zab 1913. májusra	10 36	10 37	10 32	10 33
Zab 1913. októberre	8 93	8 94	8 91	8 92

Budapesti értéktőzsde (febr 14.)

Osztrák hitel	618 —
Magyar hitel	818 25
4% koronajradék	84 05
Osztr. uszgy.-államv. papír	712 —
Jeizálogbank	427 —
Lezámitolóbank	515 —
Hazai Bank	288 —
Magyar Bank	165 50
Keresk. Bank	3736 —
Rimamurányi	707 —
Salgótarjáni	766 —
Közuti Vasút	875 50
Városi Villamos	369 50

Bécsi értéktőzsde (febr 14.)

Osztrák hitel	619 50
Magyar hitel	814 —
Osztrák-magyar Államv.	700 50
Déli vasút	113 25

A Temesvári Lloyd-társulat terményesarmokának hivatalos árjegyzése (Árak 100 kilogrammonként koronákban értendők) 918. febr. 14. Buza 75 kilogrammos 20.5—20.65, 76 kilogrammos 20.65—20.75, 77 kilogrammos 20.80—20.95, 78 kilogrammos 20.95—21.05 Rozs (prima) 18.10—18.20 (közép) 17.90—18.00 Árpa (sörfőző) 20.05—20.55, (takar. anyj) 18.10—18.30, Zab (prima) 20.00—20.30, (közép) 19.00—19.40, Tengeri réz. (s. anyj) 11.70—11.90 uj 11.60—11.80, (román) régi 19.25—19.25, új 19.30—19.50 Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.80—5.70, (rózsás) 5.30—5.40.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1913. február hó 15-én:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

A kedves Augusztin.

Operette 3 felvonásos. Irta: Bernauer Rudolf és Wellich E. nő Fordította: Mérei Adolf. Zenéjét szerzte: Fall Leó. Rendezi: Polgár Sándor. Karnaay: Tilger A.

SZEMÉLYEK:

Bogumil	Győző Alfréd	Pip z. zászlós	Nógrádi M.
Helena	Dióssy Nusi.	Pape du	Szabó Lajos.
Gyuró	Balázs Bálint	Heller	Huszár K.
Mikó Ics	Ha dutska L.	Jassmirtgott	Polgár S.
Burkó, őrnagy	Keller István.	Anna, leánya	Sz. Rontay B.
Mirkó	Olasz Gy.	Zalogoff	Herold Ede.

Kezdete este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Egészséges, erős fogakat kap a gyermek minden nehézség nélkül.

A csecsemők fejlődését szopós korukban a könnyen emészthető és tápláló Scott-féle Emulsió rendszeres szedése előnyösen támogatja. Különösen a fogzási időben mutatkozik szemmel láthatóan ennek a régóta bevált gyermek-erősítő szernek a hatása. A Scott-féle Emulsió ugyanis az egészséges és erős fogcskak fejlődésére rendkívül fontos csontképző mésztartalmu sókat tartalmaz. A gyermekek állandóan vidámak maradnak és a különben oly félelmetes fogzásból alig vehető valami észre.

A Scott-féle Emulsiót kellemes szedni minden évszakban, mindenkor élvezhető és hatása mindig változatlan; természetesen csak a valódi Scott-féle Emulsióval és nem utánszatóknál. 183

Egy eredeti üveg ára 2 korona 10 fillér. Minden gyógyszerboltban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű levelet küld Scott és Bowne G.m.b.H. címére Wien, VII. akkor egy gyógyszer utján próbadarabot küldünk.

Gyarmatáru nagykereskedők figyelmébe!

A tisztelt gyarmatáru nagykereskedő urak érdekében áll, hogy

HERINGET

kizárólagosan származási országából, **Norvégiából** hozassák a legjelentékenyebb norvégiai halászati cég, ezidőszerint

a JOHAN TROYE A/S.

cég, mely a német közvetítő kereskedelemmel szemben, aránytalanul versenyképesebb. 1043

Ajánlatokkal rendelkezésére áll:

Dávid József

ARAD. Telefon 943.

Limbeck János és Fia első m. kir. szab. érckoporsógyára és temetés-rendező vállalata
Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon 93.

Faix Jacques és fia Frici, anyósa özv. Pessek Franciska, valamint az alulírottak nevében is szomorodott szívvvel tudatja a szeretett és feljuthetetlen jó nő, illetve édes anya, leány, testvér, sógornő, nagynéni és rokon

Faix Jacquesné

szül. Pessek Máriának,

folyó évi február hó 13-án délután 1 órakor, életének 28 ik és boldog házasságuk 11 ik évében Kolozsváron történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai február 16-án délután 3 órakor fognak Aradon a felső temető halottas csarnokában a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért február hó 19-én, délelőtt 9 órakor fog a főt. Minorita atyák szentegyházában az egék Urának bemutatni.

Áldott legyen emléke!

Arad, 1913. február 13-án.

Pessek József és neje, Pessek Tilli, Pessek Ida, Guld Emil, sógor és sógornői. Ifj. Guld Emil, Guld Gutta, unokaöccse és huga. 283

Mélyen tisztelt háziasszony!

Ha Tésztaneműi

Nem Jól Sikerülnek

Tegyen Egy Kisérletet

Kisbecskereki Terézia Liszttel.

A zsákok eredeti ólomzárunk és zsákjegyünkkel van ellátva.

Képviselő: **Dávid József ur, Arad.**

Telefon 943.

772

Tartozik ■ Követel

praktikus

kézi zsebfüzet

kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ára 20 fillér.

Solarine

fém tisztítószer őrzi meg legtovább a fényt!
Mégvédi a fémeket rozsdától és réz-rozsdától. Szavatoltan mérge- és savmentes.

Pathefonok

és Pathe-lemesek, a legjobb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielnél
Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. 497

Vendéglő-átvétel!

Aradváros és vidéke nagyszámú közönségének szives tudomására adom, hogy **Aradon, a Bercsényi Miklós-utcában** lévő

„**Jópásztor**“-hoz címzett vendéglőt átvettem s azt tovább vezetem.

Főtörekvésem mindenkor az leendő, hogy kitűnő étkeim és tisztán kezelt hegyaljai italjaim által, mely figyelmes kiszolgálás mellett olcsó árért kapható, nagybecsű vendégeim megelégedését kiérdemljem. Abonenseknek árkedvezmény. Szives pártfogást kér:

Baics Imre,
vendéglős. 958

TELEFON 410.

WINKLER JÓZSEF
szőlővessző és szőlőoltvány termelő
ARAD Batthyány-u. 11.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak szives tudomására hozni, hogy az évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép **fajtiszta dus gyökérzetű bor és csemegefajta**

szőlőoltvány

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Riparia Portalis szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árak mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szivesen szolgál

WINKLER JÓZSEF ARAD,
BATTHYÁNY-UTCA 11. 571

487

Képviselve Aradon
SZEMZŐ ARMIN
áruügynöksége által.
Telefon 592. szám.

Olvasóinkhoz!

Ezennel tudatjuk, hogy képviselőnk, **Dávid J. ur Arad, Batthyány-u. 31. Telefon 943.,** a jelenkor legjobb szavatolt savmentes és bámulatosan gyorsan ható fém tisztító szeréből

SOLARINE-ből
7505 mától fogva nagyobb készletet tart raktáron

SCHICHT GYÖRGY R.-T., Aussig A. E.

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, **Boros Béni-tér 9. szám.**

A n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom saját készítményű **kész**

férfi-, női- és gyermek-cipő raktáromat, hol állandóan dus választékot tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipőkből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczky Imre,
uri- és női cipész.

Új vállalat!

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy **Vulcu J. Maxim ur** telepén **Fábián László utca 5/b** szám alatt egy

tűzifa-üzletet

nyitottunk villanyerőre berendezett fűrészelő és aprító üzemmél, ahol állandóan raktáron tartunk elsőrendű száraz aprított tűzifát. Ajánlunk: **bükk-, cser-, gyertyánhasáb és dorongfát** úgy ölszámmra, mint felaprítva házhoz szállítva és pincébe berakva. **Pontos és gyors kiszolgálás!** A n. é. közönség szives pártfogását kérjük kiváló tisztelettel 861

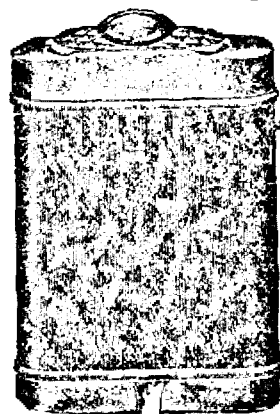
Folkmann és Lassner.

Villanyos zseblámpa

mindig friss töltéssel.

Villanyberendezések, villanyosillatások.

Dinamógépek, villanymotorok minden körülményben kaphatók

Kalmár Józsefnél
Arad, Salmay-utca 2. sz. 1681

Gyakornok,

irodai teendőkben jártas, azonnali belépésre **kerestetik.**

Magyar és nemet nyelvű ajánatok ::

Seidner Bernát és Fia
Soborsin 1110
cimére küldendők.

Japan ujdonság!

A gésák szépsége mindig csodálattal tölthette el az európai hölgyeket. Arcuk üdésége, rózsás hamvassága hódított. Ez örök ifju arcvonások a világhírű 1051

Neppon puder és Neppon creme

használatában lelik megoldásukat. Pár napi használat után meggyőződhetnek mindenki e szerek csodás hatásáról. ::

Puder ára 2 kor. Creme ára 1 kor. 50 fill.

Az „**Orsoval halhoz**“.
Legnagyobb hal kivittel
Luttwák József, Arad.
déli gyümölcs és magyar termények kivitteli üzlete
ARAD, Árpád-tér 1. sz.
(a zsidó templom épületben.)
Interurban telefon: 615.

Értesitem a tisztelt közönséget, hogy 1 waggon friss verpiros narancs érkezett, mely úgy az üzletben, mint a piacon csakis bizományi sátraimban kis ládákból darabját kisebb 5 fillér, nagyobb 7 filléért kapható. Nagyban láda vételnél olcsóbban adom, mint Fiume vagy Budapest 781

Minden csütörtökön és szombaton legszébb dunai és tiszai vízben uszó élőhalak érkeznek. Halakban a legnagyobb választék és a nagy halkiállítás csütörtökön van. Vidéki rendeléseket pontosan és lelkiismeretesen kiszolgálók. Bármilyen halfaj mely raktáron nincsen, 24 óra előtti megrendeléssel kapható. Tengeri halak minden pénteken a városi sátorban. **Szombaton zárva.**

Ingatlanforgalmi és Parcelázó bank Arad, Pétőfi-utca 1. sz. Telefon 861. Pécskaui-ut 15. sz. (volt br. Bánhidyt-telek) eladunk kiváló fekvésű

háztelkeket

olcsó áron, előnyös kölcsönnyújtással, vagy **5 évi részletfizetésre.** Telkeinkre igen előnyös **építési kölcsönöket** is adunk. IV-7117.

Értesítés!

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy a

Forray-utcában lévő **mészáros és hentes üzletben**

a mai naptól kezdve az alanti előnyárakért lehet a legjobb minőségű husokat venni és pedig:

1-ső rendű hizott marhahus eleje kg.-monként	1 K 44
Leves husok: hátulja	1 K 60
Pecsénye husok kg.-ja	1 K 76
Gulyás hus	1 K 52
Sertés hus: karaj kg.	1 K 92
Sertés hus más részekből kg.-monként	1 K 76
Fiatal borjú hus eleje kg.	1 K 84
Fiatal borjú hus hátulja 1 kg.	2 K 40
Szalonna és zsír kg.	1 K 76

Szives pártfogást kér
959 **FARKAS GYÖRGY.**

878—1913. tkvi sz.

Hirdetmény.

Marosmonyoró község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-c-ikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-c.-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatottatik.

E célból az átalakítási előmunkálát hitelesítése és a helyszíni eljárást nevezett községben az 1913. évi április hó 2. napján fog kezdeni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltet, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen metaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt, a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t.-c. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerelni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illetékmentesség kedvezményétől is elesnek;

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy egyéb megszünt jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Máriaradna, a kir. járásbíró:ág. mint telekkönyvi hatóság. 1913. évi február 8. án.

Nyisztor, s. k.
kir. járásbíró.

1119

2780—1913. kb. sz.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város rendőrkapitányi hivatala által közbírái tételk, hogy a folyó évi mérték-hitelesítésre vonatkozó hirdetmény a városnáza hirdető tábláján kifüggesztetett s ott az érdeklődők által megtekinthető. A mérték-hitelesítés körüli esetleges bővebb felvilágosítás Moldován Ödön rendőrhadnagyánál nyerhető.

Arad, 1913. évi február hó 10. én.

Green,
főkapitány.

Arad-hegyljai h. é. motoros vasút menetrendje.

Érvényes 1912. november 1-től.

Állomások	Sz. V. 1	Sz. V. 4	Sz. V. 6	Sz. V. 8	Sz. V. 10
	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.
Arad-Rudnai-ét	5:00	8:10	11:20	2:30	6:10
Uj-Mikolaka	5:05	8:15	11:25	2:35	6:15
Mikolaka	5:10	8:19	11:29	2:39	6:19
Óthalom	5:15	8:30	11:40	2:50	6:29
Mondorlak	5:20	8:40	11:50	3:00	6:39
Mondorlak-Maroscsisér	5:25	8:44	11:54	3:04	6:43
Maroscsisér	5:30	8:47	11:57	3:07	6:47
Szabadbely	5:35	8:57	12:07	3:17	6:57
Gyerek	5:40	9:20	12:30	3:40	7:20
Aradkövi	5:45	9:25	12:35	3:45	7:25
Kovácsi	5:50	9:34	12:44	3:54	7:34
Livada	5:55	9:46	12:56	4:06	7:46
Világos	6:00	10:03	1:13	4:23	8:03
Galsa	6:05	10:13	1:23	4:33	8:13
Muska	6:10	10:18	1:28	4:38	8:18
Pankota	6:15	10:30	1:40	4:50	8:30

Állomások	Sz. V. 1	Sz. V. 3	Sz. V. 5	Sz. V. 7	Sz. V. 9
	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.
Pankota	4:50	8:00	11:10	2:20	6:00
Muska	5:00	8:13	11:23	2:33	6:13
Galsa	5:05	8:18	11:28	2:38	6:18
Világos	5:10	8:29	11:38	2:48	6:29
Livada	5:15	8:42	11:52	3:02	6:42
Kovácsi	5:20	8:56	12:06	3:16	6:56
Aradkövi	5:25	9:05	12:15	3:25	7:05
Gyerek	5:30	9:20	12:30	3:40	7:20
Szabadbely	5:35	9:34	12:44	3:54	7:34
Maroscsisér	5:40	9:44	12:54	4:04	7:44
Mondorlak-Maroscsisér	5:45	9:47	12:57	4:07	7:47
Mondorlak	5:50	9:51	1:01	4:11	7:51
Óthalom	5:55	10:01	1:11	4:21	8:01
Mikolaka	6:00	10:12	1:22	4:32	8:12
Uj-Mikolaka	6:05	10:16	1:26	4:36	8:16
Arad-Rudnai-ét	6:10	10:20	1:30	4:40	8:20

Állomások	Sz. V. 103	Sz. V. 104	Sz. V. 106	Sz. V. 108	Sz. V. 110
	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.
Arad (1)	5:00	8:10	11:20	2:30	6:10
Pankota (1)	4:50	8:00	11:10	2:20	6:00
Gyerek pályér	6:10	9:20	12:30	3:40	7:20
Ménos	6:15	9:28	12:38	3:48	7:28
Pálos	6:20	9:35	12:45	3:55	7:35
Pálosbaracka	6:25	9:42	12:52	4:02	7:42
Radna	6:30	9:51	1:01	4:11	7:51
	7:00	10:10	1:20	4:30	8:10

Állomások	Sz. V. 101	Sz. V. 103	Sz. V. 106	Sz. V. 108	Sz. V. 107
	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.	II. III.
Radna	5:10	8:20	11:30	2:40	6:20
Pálos-Baracka	5:20	8:30	11:40	2:50	6:30
Pálos	5:30	8:40	11:50	3:00	6:40
Ménos	5:40	8:50	12:00	3:10	6:50
Gyerek pályér	5:50	9:00	12:10	3:20	7:00
	6:00	9:10	12:20	3:30	7:10
Pankota (1)	7:20	10:30	1:40	4:50	8:30
Arad (1)	7:10	10:20	1:30	4:40	8:20

Posta-

**csomag feladási
és
utalványkönyvek**

egész vászonkötésben, arany címnyomással kaphatók 1 korona 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.
nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

Uri lakasból álló magányos ház

Ilona-utca 7. szám szabad kézből azonnali beköltözésre is

eladó.

Bővebbet: Flórián-utca 6/b. szám 3. ajtó. Ugyanitt egy homokbánya, cement áru készítésére is alkalmas, **eladó!**

V. 3049—1912. szhoz.

Arverési hirdetmény.

Az aradi kir. járásbírósnak a fenti sz. végzése következtében Osztrák Elemi biztosító r. t. javára 148 kor 22 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi október hó 13. napjától járó 5% kamatai 1/3% váltódíj és eddig 55 kor. 30 fillérben megállapított költségek erejéig lefoglalt és 1800 koronára becsült butorok és egyéb tárgyak Aradon, Kelemen-tér 6 számú házban 1913. február hó 25-ik napjának delután 4 órakor nyilvános árverésen legtöbbet ígérő vevőnek el fognak adni.

Arad, 1913. évi február hó 9-én.

Najmányi Béla,
bíróági végrehajtó.

1120

Alkalmi vétel és eladások

ékszerárnyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárnyak

Deutsch Izidor

Óra és ékszerárny

Weitzer János-utca, Miskolc-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcseréltetnek.

Telefon 428. Telefon 428.

Az Andrássy-téren

az első emeleten

irodának, vagy divatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re

kia d o.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Apró hirdetések.

Ajánlatokhoz,
melyeket valamely jellege alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert azokat semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül nem juttatjuk el nem vissz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Barátság“.
Egy levele van. 1138

Margaréta
hétfőn fél hatkor ugyanott várom, levelet későn vettem. Ismeretlen. 1117

ÜZLETEK.

Üzlet.
Vidéki nagyközségben piac-téren 40 éve fennálló vegyeskereskedés, kedvező feltételek mellett azonnal átadó. Értekezni lehet Szachs Ignác, Bokszeg. 1118

INGATLAN.

Eladó modern magánház
a város közepén, 4 szoba, előszoba, fürdő- és cselédszoba és kis kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 140

Egy 28 év óta fennálló
80000 korona évi forgalmu vidéki vegyeskereskedés, sarok házzal, kényelmes szép lakással, korlátlan italméréssel, dohánytőzsdével, belyeg- és váltóárudával, más vállalat miatt jutányosan azonnal eladó. A vételhez 10.000 korona készpénz szükséges. Cím a kiadóhivatalban tudható meg. 1112

OKTATÁS.

Magántanulókat
gimnázium, reál és polgári iskolák összevont vizsgáira is mérsékelt díjazással előkészít felelősséggel I. sz. Fiuinternátus Chorin Aron utca 1. sz. 816

Kereskedelmi tanfolyamok,

mely már 5 éve áll fenn, újabban a „Gyakorló gyorsírók társasága Budapest“ szakfelügyelete alatt áll és vizsgálatok is a fenti egyesület által kiküldött bizottság előtt történnek. A gyorsírást továbbra is László Lipót ur okl. gyorsírás-tan. adja elő. Február hó 1-én új tanfolyam vette kezdetét mérsékelt tandíjakkal, Beira-közni e hó 15-éig lehet, a mulasztott órákat külön órákban pótoljuk. Végzett növendékeim részére az állásközvetítés díjlan. Telefon 5-13 Ziffer Sándor Andrassy-tér 21. szám. I. emelet. 718

KIADÓ LAKÁS.

Modern
földszinti lakás, mely áll 5 szobából, előszobából, csukott folyosóval és minden egyéb hozzátartozóból 1913. május hó 1-re gróf Apponyi Albert-ut 1. sz. alatt kiadó.

Egy utcai
és egy udvari szobából álló garcon lakás kiadó. Apponyi Albert-körút 1. sz. alatt. 1095

Weitzer János utca 17. szám
alatt több lakás kiadó. Bővebbet ugyanott a házmesternél. 1095

Forray-utca
és Hasszinger utca sarok egy földszintes 3 szobás lakás és az első emeleten egy 4 szobás lakás kiadó. Bővebbet Stern C. Forray-utca. 1096

Kiadó lakás.
Boczkó-utca 9. sz. I. em. egy 2-3 és 4 szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt kiadó. 894

Egy háromszobás lakás
mellékhelyiségekkel május 1-re, Óvár-utca 7. szám, kiadó. Bővebbet Forray-utca, Dréner sórraktár. 1139

Kiadó lakás
folyó évi május 1-től 3 és 4 szobás lakás, fürdőszobával, hozzátartozó helyiségekkel, és azonnal egy alkalmas műhely, raktár vagy istálló helyiséggel padlás és fél udvarral együtt Lovarda-utca 1. 477

Az Andrassy-téren
az első emeleten intézetnek esetleg dívatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re kiadó. Bővebbet a kiadó hivatalban.

ALKALMAZÁST KERES.

Házvezetőnőnek
ajánkozik magányos úri emberhez 24 éves úri leány, ki a háztartás minden ágában járatos. Levelet „Háztartás 88“ jellegre a kiadóba, jelezve e lapban. 1106

Uradalmi kertész
március 1-re állást keres. A kerteszet minden ágazatában teljes jártassággal bír. Érti a díszvirág, konyha-, szőnyegágyak sokoldalú és tervszerű kiültetését, valamint a koszoru és csokor készítését. Szíves megkeresést kérem levélben Bugy Demeter címen, Muszka. (Arad m.) 1101

VÉTEL ÉS ELADÁS.

8 hónapig használt
eredeti Singer balkaros varrógép, helyszüke miatt, olcsón eladó. Cím a kiadóban 1100

KÜLÖNFÉLE.

Január 1-én
lépett életbe a keresk. miniszter azon új rendelete, mely szerint a palackokban árusítandó italok mennyiség tartalma a palackokon feltüntetve kell hogy legyen. Ezen célra alkalmas címkék kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 808. zam. 5311

Arad város adóhivatalától.
2160—1913. ahsz.

Adófizetés iránti hirdetmény.

Alulírott városi adóhivatal ezenel felszólítja mindazokat az adózókat, akik a városi adófékönyvben előírt és az 1909. évi XI. t. c. 26. §-a értelmében esedékes adótartozásukat e hó 15-ig be nem fizették, hogy azt járulékaival együtt, a jelen hirdetmény közzétételétől számított 8 napon belül, vagyis e hó 24-ig az alulírott városi adóhivatalba annál is inkább fizessék be, mert ellenkező esetben ellenük a zálogolási eljárás azonnal meg fog indíttatni.

Arad, 1913. február hó 15.

Városi adóhivatal.

2751—1913. kh. szám.

Hirdetmény.

Közzétételül teszem, hogy egy előfordult veszélyes eset következtében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. é. február hó 7-től számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való ellátását rendeltem el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelési ministerium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a pecsér által elfogatni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú állategészségügyi hatóságtól. Aradon, 1913. évi febr. hó 7-én.

Grén Nándor
főkapitány.

Taxameteres
Bér-autók
Telefonszám
810

2381

Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig.
Garage: Petőfi-utca 17.

1911. V. 2876/6. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közzétételül teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság fenti számu végzése által Békésmegyei általános takarékpénztár jelentkező végrehajtató javára 2000 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 118) koronára becsült butorok és más egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés Tömörly János 152 kor., 145 kor. és 139 kor., Aradi kereskedelmi bank 150 kor., Szatmári bank r. t. 250 kor. és Aufrecht és Goldschmied cég 101 korona követelése és jár. erejéig is elrendeltetik.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Wesselényi-utca 15. sz. a. leendő eszközzésére 1913. évi február hó 25-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztek és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1913. évi február hó 9. napján.

Györfly Arnold,
bíróági végrehajtó.

1138

Batthyányi-utca 16. szám alatt egy szép

I. emeleti lakás

mely áll: 3 utcai, 2 udvari, elő- és fürdőszobából, valamint minden hozzátartozó mellékhelyiségekkel, folyó évi

május 1-re kiadó.

Bővebbet: Funkelstein-iroda, Petőfi-utca. 1088

A Luxus Garage
csukott és nyitott

Béraitói

Telefonszám 826.

Ugy helyi, mint vidéki turákra legmegtanúsított árban a közönség rendelkezésére állnak. — Legmegbízhatóbb Bonyok ugyanakkor fenti telefon szám alatt rendelkeznek. Szolgálat: reggel 6 tól éjjeli 12 óráig. Iroda garage József főherceg-ut 17. 744

Oppenheimer Mór

építészeti vállalkozó, műszaki és építészeti irodáját Szabadság tér 17. szám alól Arad, Lázár Vilmos-utca 2. sz. (Farkas Ábrahám-féle házba) helyezte át.

Elvállal a legmegtanúsított árak mellett bármilyen építkezések tervezését, költségvetések elkészítését és az épületeknek a modern kor által megkívánt legcsinosabb kivitelbeni felépítését.

Kivánatra vidékre is megyek!

OPPENHEIMER MÓR építészeti vállalkozó irodája Aradon, Lázár Vilmos-utca 2. szám.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság XXIII-ik rendes közgyűlését

1913. évi február hó 15-ik napján d. u. 5. órakor
Aradon, saját székházában fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság, a választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1912. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Három választmányi tag választása.
4. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókjintézetinél Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson még le nem járt szelvényeivel együtt letéttetett.

Aradon, 1913. január 28-án.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.

Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság.

Meghívás.

Az „Aradi Központi Takarékpénztár Részvénytársaság”

t. részvényeseit folyó évi február hó 16-án délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

VI. évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvet hitelesítő két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1912. év zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 42. §-ának módosítása.
4. Az igazgatóság kilenc tagjának, az igazgató-választmány negyvenöt tagjának, a felügyelő-bizottság három rendes és egy póttagjának megválasztása három évre.
5. A felügyelő-bizottság 1913. évi díjazásának megállapítása.
6. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégtíroság által netalán kívánt alapszabály-módosításnak saját hatáskörében történendő eszközése és ezeknek bejelentése iránt.
7. Esetleges indítványok.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkérjük, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében részvényeiket a le nem járt szelvényeivel együtt 1913. február hó 15-én délelőtt 12 óráig az intézet pénztáránál letétteteni sziveskedjenek.

Arad, 1913. február hó 6.

Az Aradi központi takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.